ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР - СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ НҰСҚАУЛЫҚ

МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ – ИНСТРУКЦИЯ ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ КОРРУПЦИИ

Қарағанды / 2025 / Караганда

«АКАДЕМИК Е.А. БӨКЕТОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҒАНДЫ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

НАО «КАРАГАНДИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АКАДЕМИКА Е.А. БУКЕТОВА»

ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР – СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ НҰСҚАУЛЫҚ

МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ - ИНСТРУКЦИЯ ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ КОРРУПЦИИ

Қарағанды, 2025

Құрастырушылар:

В.И. Олейник — «Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы

Ш.А. Алиев — «Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің маманы

Әдістемелік ұсынымдар – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық = Методические рекомендации – инструкция по противодействию коррупции : әдістемелік ұсынымдар / Құраст.: В.И. Олейник, Ш.А. Алиев. — Қарағанды : Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің баспасы, 2025. — 155 б. — Қазақша, орысша.

Осы Әдістемелік ұсынымдар – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулықты әзірлеу кезінде қолданыстағы қылмыстық және қылмыстық-процестік заңнамасы, азаматтық және әкімшілік заңнама, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама, ведомстволық нормативтік құқықтық актілер, сондай–ақ отандық және шетелдік жоғары оқу орындарының әзірлемелері пайдаланылды.

© Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті, 2025
© Олейник В.И., Алиев Ш.А., 2025

ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР – СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ НҰСҚАУЛЫҚ

«Жемқорлық – індет, онымен күресу – міндет»!

Касым-Жомарт Тоқаев

«Ар-ождан алдындағы адалдық-өз қадір қасиетіңе, ізгі іс-әрекетіңе байланысты»!

Аль-Фараби

«Телміріп тапқан теңгеден - тер төгіп тапқан тиын жұғымды»!

Ахмет Байтұрсынұлы

«Әділдіктің екі қайнар көзі бар: ешкімге зиян шектірмеу және қоғамға пайда келтіру»!

Цицерон

«АКАДЕМИК Е.А. БӨКЕТОВ АТЫНДАҒЫ ҚАРАҒАНДЫ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕ АҚ

БҰЙРЫҚ

160 № 04 ақпан 2025

ҚАРАҒАНДЫ қ.

НАО «КАРАГАНДИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АКАДЕМИКА Е.А. БУКЕТОВА»

ПРИКАЗ

_____ № _____

г. КАРАГАНДА

NLC «KARAGANDY UNIVERSITY OF THE NAME OF ACADEMICIAN E.A. BUKETOV»

ORDER

_____ # _____

KARAGANDA

«Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ әдістемелік ұсынымдар-сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулығын бекіту туралы

«Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің 2024-2025 жылдарға арналған кешенді жұмыс жоспарының 8-тармағына сәйкес, Қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту мәселелерін ішкі реттеу мақсатында, - **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған «Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ әдістемелік ұсынымдар - сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулығы бекітілсін.
2. «Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің басшысы В. И. Олейник осы бұйрықты университеттің құрылымдық бөлімшелері басшыларының, факультет деканларының және әскери кафедра бастығының назарына жеткізсін.
3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.
4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді..

Басқарма Төрағасы-Ректор **Н. Дулатбеков**

000337

I. Жалпы ережелер

1. Әдістемелік ұсынымдар - сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық *(бұдан әрі-Нұсқаулық)* «Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамының *(бұдан әрі - қоғам, Университет*) қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлық қаупімен ұштасқан жағдайлар туындаған жағдайда Қоғам қызметкерлері мен білім алушыларының іс-қимыл тәртібін регламенттейді және қызметтік міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық сипаттағы жағдайлардың туындауының алдын алу жөніндегі ұсынымдарды қамтиды.

2. Осы Нұсқаулықта көрсетілген талаптар ең төменгі қажетті талаптар болып табылады және нақты жағдайға байланысты толық немесе шектеулі деп қарастырылмауы тиіс.

3. Университет өз қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген түріне төзбеушілік қағидатын ұстанады.

Қоғамдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесі келесі негізгі түйінді қағидаттарға негізделеді: заңдылық; сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік; басшылықтың сыбайлас жемқорлық көріністеріне ымырасыз қарым-қатынасының жеке үлгісі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің сыбайлас жемқорлық тәуекеліне мөлшерлестік қағидаты; сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдер мен іс-шаралардың тиімділігі; кешенді тексеру; өзара іс-қимыл және үйлестіру; жауапкершілік және жазаның бұлтартпастығы; бақылау және мониторинг; ашықтық пен айқындық.

4. Университеттегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі бағыттары, мақсаттары, міндеттері мен қағидаттары Директорлар кеңесінің 2022 жылдың 25 қарашадағы шешімімен *(25.11.2022 жылғы № 9 хаттама)* бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатпен және қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартымен регламенттеледі, олардың талаптарын сақтау қоғамның барлық

қызметкерлері, профессор-оқытушылар құрамы мен білім алушылар үшін міндетті болып табылады.

5. 10.06.2021 ж. этика кодексіне, 08.08.2024 ж. корпоративтік басқару кодексіне және 25.11.2022 ж. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатқа сәйкес Қоғам мүдделі тұлғалар тарапынан да, қоғам қызметкерлері мен білім алушылары тарапынан да негізсіз пайда мен артықшылықтар алу немесе соларды сақтау мақсатында сыбайлас жемқорлық және басқа да құқыққа қарсы іс-қимылдарға жол бермеу үшін барлық күш-жігерін салады.

Заңсыз материалдық сыйақы, сыйлықтар, көрсетілетін қызметтер, пара алу және беру жөніндегі іс-әрекеттер заңға қайшы және Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің (бұдан әрі - ҚР ӘҚБтК) және Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінің (бұдан әрі - ҚР ҚК) қолданысына жатады.

6. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 22-бабына сәйкес Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды өз құзыреті шегінде барлық мемлекеттік органдар, ұйымдар, квазимемлекеттік сектор субъектілері мен лауазымды адамдар жүргізуге міндетті.

7. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында материалдық сыйақыларды, сыйлықтарды немесе қызметтерді заңсыз қабылдауға қатаң тыйым салынған.

ҚР ӘҚБтК-де 6 баптан тұратын 34-ші тарауда «Әкімшілік сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар» қарастырылған. 3-бап әкімшілік құқық бұзушылықтар құрамы жеке тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі үшін жауаптылықты көздейді (676-бап), Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаның не оған теңестірілген тұлғаның заңсыз материалдық сыйақы алуы (677-бап) және заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі (678-бап) үшін жауапкершілікті көздейді.

«Сыйға тартуға тыйым салу» Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 509-бабына сәйкес мемлекеттік

қызметшілерге және «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы« Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес өзіне сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер қабылдаған өзге де адамдарға, сондай-ақ олардың отбасы мүшелеріне өзіне сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер қабылдаған мемлекеттік қызметшілер мен өзге де адамдардың сыйға тартушының пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер аталған адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса немесе осы адамдар лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, сыйлықтарды сыйға тартуға жол берілмейді.

Кәмелетке толмағандар мен әрекетке қабілетсіз деп танылған азаматтардың атынан олардың заңды өкілдерінің, сондай-ақ емдеу, тәрбиелеу мекемелерінің, әлеуметтік қорғау мекемелерінің және басқа да осыған ұқсас мекемелердің жұмыскерлеріне олардың емдеуіндегі, асырауындағы не тәрбиесіндегі азаматтардың, осы азаматтардың жұбайлары мен туыстарының атынан құны 10 айлық есептік көрсеткіштен (АЕК) аспайтын қарапайым сыйлықтар беруге жол беріледі.

8. ҚР ҚК 417 бабында парамен коммерциялық сатып алуға не парақорлыққа арандату, яғни коммерциялық немесе өзге де ұйымдарда басқару функцияларын орындайтын адамға қылмыс жасау дәлелдемелерін қолдан жасау не бопсалау мақсатында оның келісімінсіз ақша, мүліктік игіліктер мен артықшылықтар беруге әрекеті үшін жауапкершілік көзделген.

ҚР ҚК 412-1 бабында қылмыс жасауға арандату, яғни жедел-іздестіру қызметін немесе сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын лауазымды адамның кейін әшкерелеу және қылмыстық жауаптылыққа тарту немесе бопсалау мақсатында адамды қылмыс жасауға көндірген заңсыз әрекеттері үшін жауапкершілік көзделген. Бұл норма құқық қорғау органдарының қызметкерлері тарапынан озбырлықтың жолын кесу мақсатында енгізілді.

Қылмыстық заңнамаға "арандату" ұғымын енгізу адам мен азаматтың құқығын негізсіз қылмыстық жауапкершілікке

тартудан, сондай-ақ оның ар-намысын, қадір-қасиетін және іскерлік беделін қорғау үшін іс бойынша дәлелдемелер алудың заңда белгіленген іс жүргізу тәртібін сақтау бөлігінде сот төрелігі мүдделерінің іске асырылуын қамтамасыз етуге байланысты.

II. Сыбайлас жемқорлық қауіпін төндіретін жағдайлар және олардың алдын алу жөніндегі талаптар

9. Осы Нұсқаулықты іске асыру мақсатында сыбайлас жемқорлық қауіп төндіретін жағдайлар ретінде мыналар **танылады:**

1) Сыбайлас жемқорлыққа жағдай туғызатын, оның ішінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындауына және (немесе) жасалуына ықпал ететін іс-әрекеттер жасалатын немесе жасалуы жоспарланатын жағдай;

2) Қоғам қызметкерінің жеке мүдделілігі оның лауазымдық міндеттерін тиісінше орындауына әсер ететін немесе ықпал етуі мүмкін және қызметкердің өзінің жеке мүдделерінің, азаматтардың, ұйымдардың, қоғамның құқықтары мен заңды мүдделерінің арасында азаматтардың, ұйымдар мен қоғамның құқықтары мен заңды мүдделеріне зиян келтіруге әкеп соғуы мүмкін қайшылық туындайтын немесе туындауы мүмкін жағдай.

10. Осы Нұсқаулықты іске асыру мақсатында Қоғамның барлық қызметкерлерінің атқаратын лауазымына қарамастан мынадай іс-әрекеттері (әрекетсіздіктері) сыбайлас жемқорлыққа жағдай туғызатын іс-әрекеттер деп танылады:

1) басқа мемлекеттік және мемлекеттік емес органдар мен ұйымдардың, кәсіпкерлік субъектілерінің қызметіне заңсыз араласу;

2) өзінің материалдық мүдделерін қанағаттандыруға байланысты мәселелерді шешуде өзінің қызметтік өкілеттіктерін немесе өзге де тұлғалардың материалдық мүдделерін пайдалану, егер мұндай пайдалану заңда көзделмесе;

3) шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде жеке немесе заңды тұлғаларға артықшылық беру;

4) қоғамға жұмысқа орналасу және мансап сатысы бойынша жоғарылату кезінде заңда көзделмеген артықшылықтар (протекционизм, отбасылық, жерлестік және т. б.) беру;

5) лауазымдық міндеттерін орындау кезінде алынған ақпаратты, егер ол ресми таратылуға жатпаса, жеке мүддесі үшін немесе өзге де адамдардың мүддесі үшін пайдалану;

6) заңнамада көзделген жеке және заңды тұлғаларға ақпарат беруден негізсіз бас тарту, оны беруді кешіктіру, жалған немесе толық емес мәліметтер беру;

7) жеке және заңды тұлғалардан көрсетілген тұлғалардың заңнамада ұсынуы көзделмеген құжаттарды, материалдарды және ақпаратты талап ету;

8) жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қараудың заңда белгіленген тәртібін, сондай-ақ олардың құзыретіне кіретін өзге де мәселелерді қараудың (шешудің) белгіленген тәртібін бұзу;

9) азаматтық заңнамада айқындалған құн шегінде, сыпайылық пен қонақжайлылықтың жалпы қабылданған нормаларына сәйкес, сондай-ақ хаттамалық және өзге де ресми іс-шараларды өткізу кезінде назардың символдық белгілері мен символдық кәдесыйларды қоспағанда, жоғары тұрған лауазымды адамдарға сыйлықтар беру және қызметтік емес қызметтер көрсету;

10) жеке және заңды тұлғаларға олардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруға кедергі жасау;

11) әріптестерден, заңды тұлғалардан, азаматтардан және оларға жұмыс бойынша тәуелді өзге де тұлғалардан өз лауазымдық функцияларын орындауға байланысты сыйлықтар немесе көрсетілетін қызметтерді жалпы қамқорлығы немесе жұмыс бойынша рұқсат бергені үшін қабылдау.

11. Сыбайлас жемқорлық қауіпін төндіретін жағдайлардың туындауына жол бермеу мақсатында Қоғамның барлық қызметкерлері:

1) лауазымдық міндеттерін адал және жоғары кәсіби деңгейде орындау;

2) лауазымдық міндеттерін орындау кезінде қандай да бір азаматтарға, топтарға және ұйымдарға артықшылық бермеуге, егер артықшылық көрсету заңда тікелей көзделмесе, жекелеген адамдардың, азаматтардың, топтар мен ұйымдардың ықпалынан тәуелсіз болуға;

3) лауазымдық міндеттерін атқару кезінде лауазымдық міндеттерін адал атқаруға кедергі келтіретін қандай да бір жеке, мүліктік (қаржылық) және өзге де мүдделердің ықпалына байланысты әрекеттерді болғызбауға;

4) қызметтік, кәсіби әдеп нормаларын және іскерлік мінез-құлық қағидаларын сақтауға;

5) лауазымдық міндеттерін объективті орындауға күмән келтіруі мүмкін мінез-құлықтан тартыну, сондай-ақ олардың беделі мен Қоғамға нұқсан келтіретін жанжалды жағдайларды болдырмауға;

6) мүдделер қақтығысының туындауына жол бермеу және оларды реттеу жөнінде заңнамада көзделген шараларды қабылдауға;

7) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік және мемлекеттік емес органдар мен ұйымдардың, лауазымды адамдардың, кәсіпкерлік субъектілерінің, азаматтардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбауға **міндетті.**

12. Сыбайлас жемқорлық қауіпін төндіретін жағдайлардың туындауына жол бермеу мақсатында Қоғамның барлық қызметкерлеріне атқаратын қызметі мен атқаратын функцияларына қарамастан **тыйым салынады**:

1) мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдардың өкілдерінен, кәсіпкерлік субъектілерінен, азаматтардан және өзге де тұлғалардан қандай да бір заңсыз сыйақы (сыйлықтар, ақшалай сыйақы, қызметтер және т. б.) алуға;

2) мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарға, кәсіпкерлік субъектілеріне, азаматтарға және өзге де тұлғаларға оларға немесе өзге де адамдарға, оның ішінде жақын туыстарына қандай да бір мүлік беруді, қандай да бір қызметтер көрсетуді, Қоғам қызметкерлерінің немесе олар көрсеткен адамдардың жеке мүдделері мен мүдделері үшін өзге де іс-әрекеттерді жүзеге асыруды ұсынуға;

3) азаматтық заңнамада айқындалған құн шегінде, сыпайылық пен қонақжайлылықтың жалпы қабылданған нормаларына сәйкес, сондай-ақ хаттамалық және өзге де ресми іс-шараларды өткізу кезінде символдық сыпайылықтан басқа және символдық кәдесыйларды қоспағанда, жоғары тұрған лауазымды адамдарға сыйлықтар беру және қызметтік емес қызметтер көрсету;

4) азаматтық заңнамада айқындалған құн шегінде сыпайылық пен қонақжайлылықтың жалпы қабылданған нормаларына сәйкес, жалпы қабылданған сыпайылық пен қонақжайлылық нормаларына сәйкес, сондай-ақ хаттамалық және өзге де ресми іс-шараларды өткізу кезінде символдық сыпайылықтан басқа және символдық кәдесыйларды қоспағанда, бағыныстылардан сыйлықтар мен қызметтік емес қызметтер алу.

III. Қызметкерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға мәжбүрлейтін іс-қимыл белгілері

13. Сыбайлас жемқорлықтың ең қауіпті түрі – қылмыстық құрамдардың мемлекеттік (немесе) квазимемлекеттік құрылымдармен бірігуі, нәтижесінде басқарушылық функцияларды жүзеге асыратын тұлға немесе өзге де лауазымды тұлға бірінші кезекте жеке басын байыту мақсатында жұмыс істейді.

Сыбайлас жемқорлық тұрақты негізде заңсыз көмек алу туралы келісіммен қызметтік жағдайын пайдалана отырып, жеке тұлғалардың қылмыстық әрекеттерін жабуды қамтамасыз етеді.

Сыбайлас жемқорлықты көптеген өлшемдер бойынша жіктеуге болады: пайда түрі бойынша (пайда алу немесе

шығыстарды азайту); бағыты бойынша (ішкі және сыртқы); субъектілердің өзара әрекеттесу тәсілі, орталықтандыру дәрежесі, болжамдылық және т.б. Сыбайлас жемқорлықтың әртүрлі көріністері әртүрлі этикалық бағалауға ие: кейбір әрекеттер құқық бұзушылық, ал басқалары азғындық деп саналады. Соңғыларына, әдетте, саяси бағдар негізінде туыстық, руға (жүзге), тамыр-таныстық және т.б. жатады. Мұның бәрі лауазымға тағайындау кезінде әділеттілік қағидатын бұзады және қызметкердің алдына қойылған міндеттерді шешуге, сондай-ақ тұтастай алғанда ұйымның міндеттері мен мақсаттарын шешуге айтарлықтай кедергі келтіреді.

14. Осыған байланысты қоғамның әрбір қызметкері үшін қызметтік мінез-құлыққа қойылатын талаптарды, сондай-ақ әдептілік нормаларын сақтау, адал және сатылмайтын болу аса маңызды болып табылады.

Себебі айналасындағылар пара беру, заңсыз сыйақы беру немесе пара беру туралы уәде ретінде немесе пара алуға келісім ретінде немесе пара беру туралы өтініш *(заңсыз сыйақы)* ретінде қабылдауы мүмкін мінез-құлық қоғам қызметкерлері үшін қолайсыз болып табылады, өйткені бұл оның объективтілігі мен адалдығына күмән келтіреді, ол қоғамның беделіне нұқсан келтіреді.

Осындай теріс салдардың алдын алу үшін Қоғам қызметкерлері мен білім алушылары әріптестерімен, ұйым өкілдерімен, өзге азаматтармен қарым-қатынас жасау тәсіліне назар аударуы және атап айтқанда, айналасындағыларға пара беру уәдесі немесе ұсынысы ретінде не параны қабылдауға келісім беру немесе пара *(заңсыз сыйақы)* беру туралы өтініш ретінде қабылдануы мүмкін мінез-құлықтан бас тартуы тиіс.

15. Кейбір сөздер, сөз тіркестері және ымдау *(қимылдар)* айналасындағыларға пара немесе заңсыз сыйақы беру туралы өтініш *(тұспал)* ретінде қабылдануы мүмкін, сондықтан азаматтармен немесе мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдардың өкілдерімен, кәсіпкерлік субъектілерімен және өзге

де адамдармен өзара іс-қимыл жасау кезінде осындай сөздерді қолданудан тартыну қажет.

Мұндай өрнектерге (сөз тіркестеріне) мыналар жатады, мысалы:

– «Алғысты нанға жаға алмайсың»;
– «Мәселені шешу қиын, бірақ мүмкін»;
– «Келісеміз»;
– «Әлдеқайда салмақты дәлелдер керек»;
– «Параметрлерді талқылау керек»;
– «Ал, не істейміз?» т.б.

16. Ұйымдардың өкілдерімен және азаматтармен, әсіресе пайдасы Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің шешімдері мен іс-әрекеттеріне байланысты болатын белгілі бір тақырыптарды талқылау пара *(заңсыз сыйақы)* беру туралы өтініш ретінде де қабылдануы мүмкін.

Мұндай тақырыптардың қатарына, мысалы:

- жалақының төмен деңгейі және қандай да бір жеке қажеттіліктерді іске асыруға ақша қаражатының жетіспеушілігі;

- қандай да бір мүлікті сатып алуға, қандай да бір қызметті алуға, туристік сапарға шығуға ниет білдіру;

- туыстарының жұмысының болмауы;

- балалардың білім беру мекемелеріне түсу қажеттілігі және т.б.

17. Қоғамның қызметкерінен (қызметкерлерінен) және білім алушыларынан белгілі бір, ұсыныстар, әсіресе егер олар ұйымдардың өкілдеріне және пайдасы олардың шешімдері мен іс-әрекеттеріне байланысты болатын азаматтарға бағытталған болса, пара *(заңсыз сыйақы)* беру туралы өтініш ретінде қабылдануы мүмкін. Бұл тіпті мұндай ұсыныстар ізгі ниеттен туындаған және қызметкердің (қызметкерлердің) жеке пайдасына ешқандай қатысы жоқ жағдайда да қабылдануы мүмкін.

Мұндай ұсыныстарға, мысалы келесі ұсыныстарды жатқызуға болады:

- қоғам қызметкеріне және (немесе) оның туыстарына жеңілдік беру;

- анықталған бұзушылықтарды жою, мемлекеттік келісімшарт шеңберінде жұмыстарды орындау, қажетті құжаттарды дайындау үшін нақты компанияның және (немесе) сарапшылардың қызметтерін пайдалану;

- белгілі бір қайырымдылық қорына ақша салу;

- белгілі бір спорт командасын қолдау және т.б.

18. Басқарушылық функцияларды орындайтын адамдардың және қоғамның жауапты тұлғаларының белгілі бір іс-әрекеттер жасауы да пара алуға келісім немесе пара *(заңсыз сыйақы)* беру туралы өтініш ретінде қабылдануы мүмкін.

Мұндай әрекеттердің қатарына, мысал ретінде мыналар жатады:

- үнемі сыйлықтарды алу;

- лауазымды адамның шешімдерінен немесе әрекеттерінен *(әрекетсіздігінен)* пайда тапқан, пайда көріп отырған немесе пайда табуы мүмкін ұйым өкілдерімен бірлесіп мейрамханаларға бару.

IV. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы жағдайлар туындаған кезде Қоғам қызметкерлерінің іс-қимыл алгоритмі

19. **Арандатушылық жағдайлар:** қызметке жүгінген азаматтар мен өзге де адамдар тарапынан, сондай-ақ Қоғам қызметін тексеруді жүзеге асыратын лауазымды адамдар тарапынан ықтимал арандатушылықтарды болдырмау үшін мынадай сақтық шараларын қатаң сақтау қажет:

1) қоғамның қызметкерлері болып табылмайтын келушілер орналасқан қызметтік үй-жайларды және жеке заттарды (киім, портфельдер, сөмкелер және т.б.) қараусыз қалдырмау;

2) келуші кеткеннен кейін жұмыс орнында немесе жеке заттарында қандай да бір бөгде заттар табылған жағдайда, ешқандай дербес әрекет жасамай, дереу Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметке және Қоғам басшылығына баяндау.

20. **Пара (заңсыз сыйақы) ұсынған немесе бопсалаған кезде:**

1) пара беруші (пара бопсалаушы) не пара алуға (беруге) дайын немесе үзілді-кесілді бас тарту *(заңсыз сыйақы)* ретінде түсіндіре алатын асығыс мәлімдемелерге жол бермей, өте сақ, сыпайы, жағымпазданбай, әрекет ету;

2) сізге ұсынылған шарттарды (сома мөлшерін, тауарлардың атауын және қызметтердің сипатын, параны *(заңсыз сыйақыны)* беру мерзімдері мен тәсілдерін, сатып алу нысанын, мәселелерді шешудің дәйектілігін) зейін салып тыңдап, айнытпай есте сақтау;

3) пара беру уақытын және орны туралы мәселелерді келесі әңгімеге дейін қалдыруға тырысу және келесі кездесуге сізге жақсы таныс жерді ұсыныңыз;

4) әңгімелесу кезінде бастаманы өзіңізге алмаңыз, көбінесе «тыңдаңыз», ықтимал пара алушыны (пара берушіні) «сөйлетіңіз», сізге көп мағлұматтарды айтқызуға тырысыңыз;

5) егер сіз пара беруге немесе (параға) коммерциялық сатып алуға келіссеңіз мәселеңізді шешудің кепілдіктері туралы сұраңыз;

6) осы факті туралы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметке (СЖҚҚҚ) және Қоғам басшылығына дереу хабарлау;

7) тиісті құқық қорғау органдарына дайындалып жатқан қылмыс туралы жазбаша хабарлама жіберу.

21. **Мүдделер қақтығысы кезінде:**

1) мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігіне мұқият қарау;

2) мүдделер қақтығысының туындауының кез келген мүмкіндігін болдырмау жөнінде шаралар қабылдау;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметті (*бұдан әрі - СЖҚҚҚ*) және тікелей басшыны туындаған мүдделер қақтығысы туралы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы сізге белгілі болғаннан кейін жазбаша нысанда хабардар етуге;

4) туындаған мүдделер қақтығысын дербес немесе СЖҚКҚ-мен және тікелей басшымен келісім бойынша еңсеру жөнінде шаралар қабылдау.

Қоғамның басшылығы өз уақытында:

1) мүдделер қақтығысының тарапы болып табылатын адамды лауазымдық міндеттерін орындаудан шеттетуге және мүдделер қақтығысы туындаған немесе туындауы мүмкін мәселе бойынша лауазымдық міндеттерін орындауды басқа адамға тапсыруға құқылы. Шеттету және тапсырма заңда белгіленген тәртіппен жүргізілуге тиіс;

2) лауазымдық міндеттерін өзгерту;

3) мүдделер қақтығысын жою бойынша шаралар қабылдау.

V. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы шешім қабылдау кезіндегі іс-әрекеттер

22. Сыбайлас жемқорлық сипатындағы құқық бұзушылық туралы хабарламаның бір нысаны құқық қорғау органдарына жасырын жүгіну болып табылады. Анонимді хабарлама міндетті түрде тексеріледі, бірақ Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 181-бабының 6-тармағына сәйкес қылмыстық құқық бұзушылық туралы анонимді хабар сотқа дейінгі тергеп-тексеруді бастауға себеп бола алмайды.

23. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасының заңының 24-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзге де жолмен жәрдемдесетін адам мемлекеттің қорғауында болады және Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен көтермеленеді және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдемдесетін адам туралы ақпарат мемлекеттік құпия болып табылады және заңда белгіленген тәртіппен ұсынылады. Көрсетілген ақпаратты жария ету заңда белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады. Бұл кепілдік заңға сәйкес жауаптылыққа жататын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы көрінеу жалған ақпарат берген адамдарға қолданылмайды.

24. Пара (заңсыз сыйақы) немесе коммерциялық сатып алу бопсалаған жағдайда, сіз өз қалауыңыз бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе «1424» Call-орталығына ауызша немесе жазбаша арызбен жүгіне аласыз. Сондай-ақ Қоғам қызметкерлері жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактілері туралы Қоғамның СЖҚКҚ - **90-02-71** «сенім» немесе «Жедел желі» телефондары арқылы электрондық пошта: Oleynik56@internet.ru, WhatsApp мессенджері **+ 7 776 129 82 30** нөмірі арқылы хабарлау қажет.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Сізге пара беру, бопсалау немесе коммерциялық сатыпалу фактісі туралы арызыңызда сіз нақты көрсетуіңіз керек:

1) лауазымды тұлғалардың қайсысы *(тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, мекемесі)* Сізге параны *(заңсыз сыйақы)* ұсынады немесе бопсалайды;

2) ұсынылатын немесе бопсаланатын параның *(заңсыз сыйақының)* сомасы мен сипаты қандай;

3) қандай нақты әрекеттер (немесе әрекетсіздік) үшін сізге пара ұсынылады немесе бопсаланады немесе коммерциялық пара береді;

4) параны (заңсыз сыйақыны) тікелей беру қандай уақытта, қай жерде және қалай жүргізілуі немесе коммерциялық пара жүзеге асырылуы тиіс.

25. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгінумен қатар, қоғам қызметкерлері тікелей басшыны, СЖҚКҚ және басқарма мүшелерін дереу хабардар етуге міндетті. СЖҚКҚ хабарламаны Қоғамның Директорлар кеңесіне уақтылы жібереді. Бұл ретте қызметкерлер мүмкіндігінше дәлелдемелік базаны өздерінің дәлелдері бойынша (куәгерлер, құжаттар, хат алмасу, оның ішінде мессенджерлер арқылы, аудио және бейне материалдар және т.б.) уәкілетті органға және Қоғамның СЖҚКҚ-не ұсынады.

26. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық келіп түскен хабарламаларды СЖҚКҚ-ті дереу университет кеңсесінің тиісті журналына тіркейді және Директорлар кеңесінің және Қоғам Басқарма Төрағасы-Ректорының назарына жеткізіледі.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың кез келген жағдайы анықталғаннан кейін Қоғам мен СЖҚКҚ басшылығы белгілі болған фактілерді және жағымсыз салдардың туындау мүмкіндігін бағалауға тиіс. Егер олардың шешім қабылдау үшін жеткілікті фактілері болмаса, олар «Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі туралы ережесінде белгіленген тәртіппен жүргізілетін қызметтік тергеуді бастауы тиіс.

УНИВЕРСИТЕТТЕГІ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТУРАЛЫ ҚАЛАЙ ХАБАРЛАУҒА БОЛАДЫ ?!

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КОМПЛАЕНС-ҚЫЗМЕТКЕ ЖҮГІНУ

Электрондық пошта арқылы жіберу: Oleynik56@internet.ru

WhatsApp мессенджері + 7 776 129 82 30 нөмірі бойынша

Қарағанды қаласы, Гоголь көшесі, 38, № 230 кабинет

VI. Университеттің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі
8 (7212) 90-02-71, шағын АТС - 1401

16-бап

Квазимемлекеттік сектор субъектісінде негізгі міндеті осы ұйымның және оның жұмыскерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ету болып табылатын құрылымдық бөлімше немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің функцияларын атқаратын жауапты адам айқындалады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет өз өкілеттіктерін квазимемлекеттік сектор субъектісінің атқарушы органынан, лауазымды адамдарынан тәуелсіз жүзеге асырады, директорлар кеңесіне, байқау кеңесіне (ол болған кезде) немесе өзге де тәуелсіз басқару органына есеп береді және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасы талаптарының сақталуын қамтамасыз ету кезінде тәуелсіз болып табылады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің құзыреті, қызметін ұйымдастыру мен оның тәртібі квазимемлекеттік сектор субъектісінің ішкі актісінде айқындалады.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ШАРАЛАРЫНЫҢ ЖҮЙЕСІ

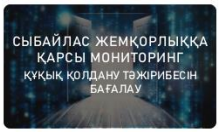

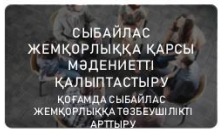

САЛДАРЫМЕН КҮРЕСУДЕН КӨРІ АЛДЫН АЛУ ТИІМДІ

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛУ ҚҰРАЛДАРЫ

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ МОНИТОРИНГ

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА НЕҒҰРЛЫМ БЕЙІМ САЛАЛАРДЫ АНЫҚТАУ

МОНИТОРИНГ БАРЫСЫНДА ЗЕРТТЕЛЕДІ:

- құқықтық статистика органдарының деректері;
- жеке және заңды тұлғалардың өтініштері;
- үкіметтік емес және халықаралық ұйымдардың мәліметтері;
- әлеуметтік сауалнама деректері;
- БАҚ-тағы жарияланымдар

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН ТАЛДАУ

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ЫҚПАЛ ЕТЕТІН СЕБЕПТЕР МЕН САЛДАРЛАРДЫ АНЫҚТАУ

БАҒЫТТАР

- НҚА-да тәуекелдерді анықтау — құқықтық қақтығыстар мен олқылықтар дискрециялық нормалар
- ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтегі тәуекелдерді анықтау — персоналды басқару, қызмет көрсету, мүдделер қақтығысын анықтау және т. б.

ТҮРЛЕРІ

- СЫРТҚЫ
- ІШКІ

27. Қоғамның, оның қызметкерлерінің және білім алушылардың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша реттеушілік талаптарды және Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғам ұстануға міндетті Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда көзделген өзге де сыбайлас жемқорлыққа қарсы реттеушілік талаптарды, сондай-ақ аталған талаптарды орындау жөніндегі саясат пен рәсімдерді белгілейтін Қоғамның ішкі құжаттарын сақтауын қамтамасыз ету үшін Қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі құрылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс - қызметтің қызметі Директорлар кеңесі бекітетін ішкі нормативтік құжатпен (Ережемен) регламенттеледі.

28. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет өз өкілеттігін атқарушы органға, квазимемлекеттік сектордың лауазымды адамдарына қарамастан жүзеге асырады, Директорлар кеңесіне есеп береді және Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасы талаптарының сақталуын қамтамасыз ету кезінде тәуелсіз болып табылады. Бұл ретте сыбайлас

жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің басшысы мүдделердің ықтимал қақтығысын ескере отырып айқындалады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет функцияларын Қоғамның басқа құрылымдық бөлімшелерімен қоса атқаруға жол берілмейді.

29. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органның аумақтық бөлімшесі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметке әдіснамалық, әдістемелік және ақпараттық қолдау көрсетеді.

30. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің Қоғамның құрылымдық бөлімшелерімен өзара іс-қимылы жұмыстағы өзара сыпайылық пен дұрыстық негізінде құрылады.

Кеңес беру:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша;
- Өтініштер мен хабарламаларды қарау барысы туралы;
- Сыбайлас жемқорлық фактісі туралы хабарлаған адамдарды марапаттау;
- Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметінің құзыретіне кіретін өзге де мәселелер.

Хабарламаларды қабылдау:

- Сыбайлас жемқорлық фактілері, оның ішінде жасалған немесе дайындалып жатқан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы;
- Әкімшілік - басқару персоналы қызметкерлерінің, оқытушылар мен қызметкерлердің, сондай-ақ Қоғамның Басқармасы мүшелерінің заңсыз әрекеттері (әрекетсіздігі) туралы;
- Профессор оқытушылар құрамы деңгейінің кәсіби стандарттарға сәйкес келмеуі туралы;
- Университет қызметкерлерін жұмысқа қабылдау және жұмыстан босату кезіндегі құқық бұзушылықтар туралы;
- Пікірлер, ұсыныстар

VII. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТУРАЛЫ ҚАЛАЙ ХАБАРЛАУ КЕРЕК?!

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ – АРАМ АҚША АРҚЫЛЫ ТАРАЛАТЫН ІНДЕТ
ANTIKOR
Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет)
1424
Call-орталық ҚОҢЫРАУ ШАЛУ ТЕГІН

Call-орталық
ANTIKOR
1424
ҚОҢЫРАУ ШАЛУ ТЕГІН
ПАРА БЕРУ БОСТАНДЫҚТАН АЙЫРАДЫ ЖӘНЕ БҰЛЫҢҒЫР БОЛАШАҚ.
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ТАП БОЛСАҢЫЗ – ҚОҢЫРАУ ШАЛЫҢЫЗ!
ҮНДЕМЕЙ ҚАЛМАҢЫЗ!
ANTIKOR
Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет)

ҮНДЕМЕЙ ҚАЛМАҢЫЗ!
·Параны қорқытып алып жатса
·Сыбайлас жемқорлық фактілері туралы ақпаратыңыз болса
Хабарлаңыз!
1424
Сыбайлас жемқорлық қоңырау шалу тегін
ANTIKOR
Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет)
Call-орталық
ҚОҢЫРАУ ШАЛУ ТЕГІН
1424

БІР АДАМНЫҢ ШЕШІМІ
ҚАЛҒАНДАРЫН
ANTIKOR
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ТАП БОЛСАҢ,
ҚОҢЫРАУ ШАЛ
ҚОҢЫРАУ ШАЛУ ТЕГІН
1424
Call-орталық

Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 29 тамыздағы № 270 бұйрығы Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзгеше түрде жәрдем көрсететін (көрсеткен) адамдарды көтермелеу қағидаларын *(бұдан әрі-Қағида)* бекіту туралы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңының 24-бабының 3-тармағына сәйкес әзірленген және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзге де жолмен жәрдемдескен адамдарды көтермелеу тәртібін айқындайды.

Осы Қағидаға сәйкес Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзгеше түрде жәрдем көрсететін (көрсеткен) адамдарға, грамотамен марапаттау алғыс жариялау арқылы, біржолғы ақшалай сыйақы формасында жүзеге асырылатын көтермелеулер белгіленеді.

Параның немесе келтірілген залалдың сомасы не ұсынылған жеңілдіктердің немесе көрсетілген қызметтердің құны бір мың айлық есептік көрсеткіштен (бұдан әрі – АЕК) аспайтын немесе залал келтірілмеген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар бойынша біржолғы ақшалай сыйақы мынадай мөлшерлерде белгіленеді:

1) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы әкімшілік істер бойынша – 30 АЕК;

2) онша ауыр емес сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша – 40 АЕК;

3) ауырлығы орташа сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша – 50 АЕК;

4) ауыр сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша – 70 АЕК;

5) аса ауыр сыбайлас жемқорлық қылмыстар туралы қылмыстық істер бойынша–100 АЕК

Пара немесе келтірілген залал сомасы немесе ұсынылған жеңілдіктер немесе көрсетілген қызметтер құны бір мың АЕК

асатын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар бойынша біржолғы ақшалай сыйақы пара немесе келтірілген залал немесе ұсынылған жеңілдіктер немесе көрсетілген қызметтер сомасының он пайызын құрайды, бірақ төрт мың АЕК-тен көп емес.

Көтермелеу мөлшерін айқындау кезінде осы Қағидалардың 8-тармағында көрсетілген актілер күшіне енген күнгі қолданыстағы айлық есептік көрсеткіш қолданылады.

Көтермелеуді қаржыландыру республикалық бюджет қаражаты есебінен жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда жәрдемдесу:

1) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау фактісі туралы хабарлауды;

2) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған іздеудегі адамның тұрған жері туралы ақпарат беруді;

3) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты анықтау, оның жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру үшін маңызы бар (кейіннен болған) өзге де жәрдемдесуді қамтиды.

өтермелеу, егер адам берген ақпарат шындыққа сәйкес болса не адамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзгеше түрде жәрдемдесуі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты анықтауға, жолын кесуге, ашуға және тергеуге ықпал еткен болса және айыпты адамға қатысты:

1) әкімшілік жаза қолдану туралы сот қаулысы заңды күшіне енген;

2) айыптау үкімі заңды күшіне енген;

3) Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабы бірінші бөлігінің 3), 4), 9), 10), 11) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде, соттың қылмыстық істі тоқтату туралы қаулысы заңды күшіне енген, қылмыстық қудалау органының қылмыстық істі тоқтату туралы қаулысын прокурор бекіткен жағдайда жүзеге асырылады.

Егер сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзгеше түрде жәрдем көрсететін (көрсеткен) адамның ақпараты негізінде:

1) ауырлығы әртүрлі дәрежедегі бірнеше қылмыс анықталса, біржолғы ақшалай сыйақыны төлеу олардың анағұрлым ауыры үшін осы Қағидалардың 2-тармағында белгіленген мөлшерде жүзеге асырылады;

2) ауырлығы бірдей дәрежедегі бірнеше қылмыс анықталса, біржолғы ақшалай сыйақыны төлеу бір рет жүзеге асырылады.

34-тарау. ӘКІМШІЛІК СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАР

676-бап. Жеке тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі

677-бап. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаның не оған теңестірілген тұлғаның заңсыз материалдық сыйақы алуы

678-бап. Заңды тұлғалардың заңсыз материалдық сыйақы беруі

679-бап. Мемлекеттік органдар мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының заңсыз кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруы және заңсыз кірістер алуы

680-бап. Мемлекеттік органдар басшыларының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды қабылдамауы

681-бап. Бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды жұмысқа қабылда

СЫЙЛЫҚТАР

Ақша, бағалы қағаздар, мүлік, мүлікке құқық немесе мемлекеттік функцияларды орындағаны үшін пайда, делдалдық

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

Қызметке толық сәйкес еместігі туралы ескерту / жұмыстан шығару

Қорға тапсыру (7 күн ішінде ҚР ҚМ ММЖК) / сатып алу

«Сыйлық алу туралы хабарламаны » толтыру (сыйлық алған күннен бастап 7 күнтізбелік күн ішінде) ISO 37001: 2016 халықаралық стандартының талаптары бойынша

Сыйлықтың құны 2 АЕК дейінгі мөлшерде болса - әкімшілік жауапкершілікке тартылады

Сыйлықтың құны 2 АЕК-тен жоғары мөлшерде болса - қылмыстық жауапкершілікке тартылады

Жеке тұлғаға 200 АЕК мөлшерінде, лауазымды тұлғаға 600 АЕК мөлшерінде айыппұл салынады

Беруші заңды тұлға болса 750 АЕК мөлшерінде, бір жыл ішінде қайталанатын болса 1500 АЕК мөлшерінде айыппұл төлейді

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

ЗАҢНАМА:

ҚР «Мемлекеттік қызмет туралы» Заңының 50-бабы

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 676-678, 472-баптары

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 366-бабына ескерту

МЫСАЛДАР

Аралық сынақтарды, емтихандарды, дипломдық жұмыстарды тапсырғаны үшін сыйлық

Жұмысқа байланысты сыйлық, мәселені тез шешу

Шоколад қорабынан суреттер мен сағаттарға дейінгі сыйлықтар

Жарнамалық өнімдер

Концерттерге билеттер, бизнесмендер есебінен жеке кештер және т.б.

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

БАСШЫЛАРДЫҢ ДЕРБЕС ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

Қарамағындағы қызметкерлер тарапынан сыбайлас жемқорлық орын алғанда

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

Мемлекеттік саяси қызметкерлер: отставкаға кетеді

Мемлекеттік әкімшілік қызметшілер: толық емес қызметтік сәйкестік / жұмыстан босатылады

ЗАҢНАМА:

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы», «Мемлекеттік қызмет туралы» ҚР заңдары

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ШАРАЛАРДЫ ҚАБЫЛДАМАУ

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

Тәртіптік жауапкершілік/жұмыстан шығару

100 АЕК мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады

ЗАҢНАМА:

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексінің 680-бабы

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы», «Мемлекеттік қызмет туралы» ҚР заңдары

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

15-тарау. МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ ПЕН МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ МҮДДЕЛЕРІНЕ ҚАРСЫ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАР

361-бап. Лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану

362-бап. Билікті немесе лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану

363-бап. Лауазымды адамның өкілеттіктерін иемденіп алу

364-бап. Кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу

365-бап. Заңды кәсіпкерлік қызметпен айналысуға кедергі жасау

366-бап. Пара алу

367-бап. Пара беру

368-бап. Парақорлыққа делдал болу

369-бап. Қызметтік жалғандық жасау

370-бап. Қызметтегі әрекетсіздік

370-1-бап. Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамның немесе құқық қорғау органының немесе арнаулы мемлекеттік органның өзге басшысының қызмет бойынша әрекетсіздігі

370-2-бап. Құқық қорғау органы немесе арнаулы мемлекеттік орган қызметкерінің қызмет міндеттерін атқарудан бас тартуы немесе жалтаруы

371-бап. Салғырттық

9-тарау. КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҰЙЫМДАРДАҒЫ ҚЫЗМЕТ МҮДДЕЛЕРІНЕ ҚАРСЫ ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАР

250-бап. Өкілеттіктерді теріс пайдалану

251-бап. Жекеше нотариустардың, бағалаушылардың, жеке сот орындаушыларының, медиаторлардың және аудиторлық ұйым құрамында жұмыс істейтін аудиторлардың өкілеттіктерді теріс пайдалануы

252-бап. Жекеше күзет қызметтері қызметшілерінің өкілеттіктерін асыра пайдалануы

253-бап. Параға коммерциялық сатып алу

254-бап. Міндеттеріне адал қарамау

САЛҒЫРТТЫҚ / ӘРЕКЕТСІЗДІК

Міндеттерді орындамау - содан пайда алу, қызметке адал емес, ұқыпсыз қарау-азаматтардың құқықтары мен мүдделеріне зиян келтіру

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

1000 нан 4000 АЕК-ке дейін, 2000-нан 5000 АЕК-ке дейін айыппұл

қоғамдық жұмыста 400 сағаттан 1000 сағатқа дейін немесе 1 жылдан 4 жылға дейін бас бостандығынан шектеу немесе айыру

қоғамдық жұмыста 600-1200 сағатқа дейін немесе 2 жылдан 5 жылға дейін бас бостандығынан шектеу немесе айыру

ЗАҢНАМА:

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 370 және 371-баптары

МЫСАЛДАР

Мәселені сапасыз зерттеу (жеке мақсаттар, пайда үшін) теріс салдарға әкеледі

Студенттердің, профессор оқытушылар құрамы мен қызметкерлердің университет өміріне қатысты өтініштерін елемеу (жеке мақсатта, пайда табу

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

ЛАУАЗЫМДЫҚ ӨКІЛЕТТІГІН ТЕРІС ПАЙДАЛАНУ/ АСЫРА ПАЙЛАНУ

Университеттің мүддесіне қарама-қайшы келетін пайда табу

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

2000-нан 5000 АЕК-ке дейінгі мөлшерде айыппұл

600-1200 сағатқа қоғамдық жұмыстарға немесе 2 жылдан 10 жылға бас бостандығынан шектеу немесе айыру

ЗАҢНАМА:

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 361, 362-баптары

МЫСАЛДАР

Мемлекеттік мүлікті (университеттің) жеке мақсатта пайдалану (автокөлік, материалдық-техникалық құралдар)

Қоңырау шалу арқылы анықтамаларды, құжаттарды, басқада қызметтерді алу

Құжаттарды, нақты мән-жайларды тиісінше тексермей және материалдық емес көмек түрінде университет қаражатын беру, бюджет қаражатын ысырап ету

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

ҚЫЗМЕТТІК ЖАЛҒАНДЫҚ ЖАСАУ

Құжаттарға жалған мәліметтер енгізу / нақты мазмұнды бұрмалау

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

2000-нан 3000 АЕК-ке дейін немесе қоғамдық жұмыстардың 600-800 сағаты мөлшерінде айыппұл

2 жылдан 5 жылға дейін бас бостандығынан айыру немесе шектеу

ЗАҢНАМА:

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 369-бабы

МЫСАЛДАР

Ресми құжаттардағы жалған деректемелер (күнін қою, қолды қолдан жасау)

Ресми құжаттағы мәліметтердің бөлігін жою

Іс жүзінде болмаған жағдайда орындалған жұмыстар актісіне қол қою

Ресми құжаттардағы парақтардың жалғандығы ауыстырылуы

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚ ФАКТІСІ ТУРАЛЫ КӨРІНЕУ ЖАЛҒАН АҚПАРАТ

Ақпараттың өзектілігі мен сенімділігі

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

Ескерту немесе 20 АЕК мөлшерінде, бір жыл ішінде қайталанса 40 АЕК мөлшерінде айыппұл салынады

ЗАҢНАМА:

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексінің 439 бабы

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАҒАН АДАМДАРДЫ КӨТЕРМЕЛЕУ

Мемлекеттің қорғауында болады

Біржолғы сыйақы 30-дан 100 АЕК-ке дейін, пара сомасының 10% - ы, 4000 АЕК-ке дейінгі мөлшерде (шамамен 16 млн. тг.)

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

ПАРАҚОРЛЫҚ

Ақша, бағалы қағаздар, мүлік, мүлікке құқық немесе мемлекеттік функцияларды орындағаны үшін пайда, делдалдық

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

Пара сомасының 20 еселенгеннен 80 еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға жазаланады

3 жылдан 15 жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыру, мүлікті тәркілеу, лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыру

ЗАҢНАМА:

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 366-368-баптары

МЫСАЛДАР

Гранттарды, жатақханадағы орындарды бөлу мәселелері бойынша оң шешім үшін пара

Жеделдетілген мерзімде мұрағаттық анықтамалар, транскриптер, дипломдар беру

Қарамағындағыларды қамқорлыққа алғаны үшін

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

34. Парақорлық үшін қылмыстық жауапкершіліктің жекелеген аспектілері

Пара

Пара алу - аса қауіпті лауазымдық қылмыстардың бірі, әсіресе егер ол адамдар тобымен немесе қорқытып алушылықпен жасалса, бұл лауазымды адамның заңды немесе заңсыз әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін артықшылықтар мен пайда алуынан тұрады

Пара беру - бұл лауазымды тұлғаны заңды немесе заңсыз әрекеттерді (әрекетсіздікті) жасауға итермелеуге немесе берушінің пайдасына қандай-да бір артықшылықтар беруге немесе алуға, оның ішінде жалпы қамқорлығына алуға бағытталған қылмыс

Парақорлыққа делдал болу - пара берушінің немесе пара алушының тапсырмасы бойынша тікелей беру не пара берушіге және (немесе) пара алушыға олардың арасында пара алу және беру туралы келісімге қол жеткізуге не оны іске асыруға өзге де ықпал ету.

Пара деп түсініледі:

Заттар-ақша, оның ішінде валюта, банктік чектер мен бағалы қағаздар, бағалы металдар мен тастардан жасалған бұйымдар, автомобильдер, Тамақ өнімдері, бейнетехника, Тұрмыстық техника және басқа да тауарлар, пәтерлер, саяжайлар, саяжайлар, гараждар, жер учаскелері және басқа да жылжымайтын мүлік.

Қызметтер мен артықшылықтар — емдеу, жөндеу және құрылыс жұмыстары, санаторий және туристік жолдамалар, шетелге сапарлар, ойын-сауық және басқа шығындарды ақысыз немесе арзан бағамен төлеу.

Паранының жабық нысаны-қарызға немесе жоқ қарызды өтеу түріндегі банктік несие, төмен бағамен сатып алынған тауарларға ақы төлеу, тауарларды жоғары бағамен сатып алу, пара алушыға, оның туыстарына, достарына жалақы төлеу арқылы жалған еңбек шарттарын жасасу, жеңілдікпен несие алу, дәрістер, мақалалар мен кітаптар үшін алымдарды

көбейту,"кездейсоқ" казинодағы ұтыстар, жалдау ақысының төмендеуі, несие бойынша пайыздық мөлшерлемелердің өсуі және т.б.

Пара тікелей де ("егер мәселе біздің пайдамызға шешілсе, Сіз ... аласыз") және жанама түрде де ұсынылуы мүмкін.

Пара берген немесе коммерциялық параға сатып алған азамат, жауапкершіліктен босатылуы мүмкін, егер:

• бопсалау фактісі анықталса;

• азамат өз еркімен құқық қорғау органдарына жасаған әрекеті туралы хабарласа.

Көрінеу жалған сөз жеткізу, адамды сыбайлас жемқорлық, ауыр немесе аса ауыр қылмыс жасады деп айыптаумен ұласқан не пайдакүнемдік ниетпен жасалған іс-әрекет Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде қылмыс ретінде қаралады және үш жылдан сегіз жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады ***(ҚК 419-бабының үшінші тармағы),*** осы баптың екінші немесе үшінші бөліктерінде көзделген, қылмыстық топтың мүдделеріне орай жасалған іс-әрекеттер – бес жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады ***(ҚР ҚК 419-бабының төртінші тармағы).***

35. Пара алғаны үшін кім қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін?

Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген лауазымды адам және оған теңестірілген адам пара алушы деп танылуы мүмкін.

Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар-мемлекет функциялары мен мемлекеттік органдардың өкілеттіктерін тікелей орындау үшін Қазақстан Республикасының Конституциясында, Қазақстан Республикасының конституциялық және өзге де заңдарында белгіленетін лауазымдарды атқаратын адамдар.

Парақорлық үшін қылмыстық жаза

Пара алу Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде пара беруден гөрі қоғамға қауіпті әрекет ретінде қарастырылады.

ҚР ҚК 366-бабы. Пара алу

1. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның не оған теңестірілген адамның немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамның не лауазымды адамның, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамының пара берушінің немесе оның өкілі болған адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса не ол лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал жасай алатын болса, сол сияқты жалпы қамқорлығы немесе жол берушілігі үшін өзіне немесе басқа адамдарға ақша, бағалы қағаздар, өзге мүлік, мүлікке құқық немесе мүлік сипатындағы пайда түрінде жеке өзі немесе делдал арқылы пара алуы – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның жиырма еселенгеннен елу еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

1-1. Құқық қорғау органының қызметкері немесе құқық қорғау органында жауапты мемлекеттік лауазым атқаратын адам немесе судья жасаған дәл сол іс-әрекет – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның отыз еселенгеннен елу еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не алты жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Осы баптың бірінші және 1-1-бөліктерінде көзделген, айтарлықтай мөлшерде жасалған іс-әрекеттер, сол сияқты заңсыз әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін пара алу – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның елу еселенгеннен алпыс еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не үш жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

3. Осы баптың бірінші, 1-1 немесе екінші бөліктерінде көзделген іс-әрекеттер, егер олар:

1) қорқытып алу жолымен;

2) адамдар тобының алдын ала сөз байласуымен;

3) ірі мөлшерде;

4) бірнеше рет жасалса, – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның алпыс еселенгеннен жетпіс еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

4. Осы баптың бірінші, 1-1, екінші немесе үшінші бөліктерінде көзделген іс-әрекеттер, егер оларды қылмыстық топ жасаса, сол сияқты аса ірі мөлшерде жасалса, – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның жетпіс еселенгеннен сексен еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Ескерту. Егер сыйлықтың құны екі айлық есептік көрсеткіштен аспаса, осы баптың бірінші бөлігінде көрсетілген адамның бірінші рет сыйлық түрінде мүлікті, мүлікке құқықты немесе өзге де мүліктік пайданы алуы бұрын жасалған заңды әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін алдын ала уағдаластық болмаған кезде маңызы аз болуына байланысты қылмыс болып табылмайды және тәртіптік немесе әкімшілік тәртіппен қудаланады..

367-бап. Пара беру

1. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамға не оған теңестірілген адамға немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамға не лауазымды адамға, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамына жеке өзіне немесе делдал арқылы пара беру – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра

отырып, параның жиырма еселенгеннен отыз еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Айтарлықтай мөлшерде жасалған дәл сол іс-әрекет –мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның отыз еселенгеннен қырық еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не үш жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

3. Осы баптың бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген іс-әрекеттер, егер олар:

1) адамдар тобының алдын ала сөз байласуымен;

2) ірі мөлшерде;

3) бірнеше рет жасалса, – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның қырық еселенгеннен елу еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

4. Осы баптың бірінші, екінші немесе үшінші бөліктерінде көзделген іс-әрекеттер, егер олар аса ірі мөлшерде жасалса немесе оларды қылмыстық топ жасаса, – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның елу еселенгеннен алпыс еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Ескертулер.

1. Осы Кодекстің 366-бабының бірінші бөлігінде көрсетілген адамға бұрын жасаған заңды әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін сомасы немесе құны екі айлық есептік көрсеткіштен аспайтын сыйлықты бірінші рет беру, егер осы адам жасаған әрекеттер (әрекетсіздік) алдын ала уағдаластықпен байланысты болмаса, қылмыстық жауаптылыққа әкеп соқпайды.

2. Пара берген адам, егер оған қатысты осы Кодекстің 366-бабының бірінші бөлігінде көрсетілген адам тарапынан параны қорқытып алу орын алған болса немесе егер осы адам пара бергені

туралы құқық қорғау органына немесе арнаулы мемлекеттік органға өз еркімен хабарласа, қылмыстық жауаптылықтан босатылады.

368-бап. Парақорлыққа делдал болу

1. Парақорлыққа делдал болу, яғни пара алушыға және пара берушіге олардың арасындағы пара алу және беру туралы келісімге қол жеткізуге немесе оны іске асыруға ықпал ету – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның он еселенгеннен жиырма еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не үш жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Бірнеше рет жасалған не қылмыстық топ немесе адам өзінің қызмет бабын пайдалана отырып жасаған дәл сол іс-әрекет – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан өмір бойына айыра отырып, параның жиырма еселенгеннен отыз еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға не алты жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

36**. Пара ұсынған немесе бопсалаған жағдайда қалай әрекет ету керек**

• пара беруші (пара бопсалаушы) не пара алуға (беруге) дайын немесе үзілді-кесілді бас тарту (заңсыз сыйақы) ретінде түсіндіре алатын асығыс мәлімдемелерге жол бермей, өте сақ, сыпайы, жағымпазданбай, әрекет ету;

• сізге ұсынылған шарттарды (сома мөлшерін, тауарлардың атауын және қызметтердің сипатын, параны *(заңсыз сыйақыны)* беру мерзімдері мен тәсілдерін, сатып алу нысанын, мәселелерді шешудің дәйектілігін) зейін салып тыңдап, айнытпай есте сақтау;

• пара беру уақытын және орны туралы мәселелерді келесі әңгімеге дейін қалдыруға тырысу және келесі кездесуге Сізге жақсы таныс жерді ұсыныңыз;

• әңгімелесу кезінде бастаманы өзіңізге алмаңыз, көбінесе «тыңдаңыз», ықтимал пара алушыны (пара берушіні) «сөйлетіңіз»,

Сізге көп мағлұматтарды айтқызуға тырысыңыз;

• егер сізде диктофон болса, пара немесе оны бопсалау туралы ұсынысты (жасырын) жазуға тырысыңыз.

37. Пара беру немесе бопсалау фактісі орын алғаннан кейін бірден не істеу керек?

Осы факті туралы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет), сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органның аумақтық бөлімшесіне баяндау.

Дайындалып жатқан қылмыс туралы ауызша немесе жазбаша хабарламамен сіздің жұмыс орныңыз бойынша құқық қорғау органдарының біріне немесе олардың жоғары тұрған органдарына жүгіну. Жергілікті билік органдарының өкілдері, құқық қорғау органдарының және өзге де мемлекеттік мекемелердің қызметкерлері тарапынан пара ұсынылған немесе бопсаланған жағдайларда сіз өз қызметкерлері жасаған қылмыстардың жолын кесу мәселелерімен айналысатын осы органдардың өз қауіпсіздігі бөлімшелеріне не Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің органдарына, оның аумақтық бөлімшелеріне тікелей жүгіне аласыз.

Сізге пара беру немесе пара сұрау туралы хабарлама жіберген құқық қорғау органы басшысының қабылдауына бару.

Сізге пара беру немесе бопсалау фактісі туралы арыз жазыңыз, онда нақты көрсету керек:

• лауазымды тұлғалардың қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, мекемесі) сізге пара ұсынып отыр немесе оны бопсалайды;

• ұсынылған немесе бопсаланатын параның мөлшері мен сипаты қандай;

• сізге қандай нақты іс-әрекеттер (немесе әрекетсіздік) үшін пара ұсынылады немесе сол үшін бопсалады;

• параны тікелей беру қай уақытта, қай жерде және қалай жүзеге асырылуы керек;

• әрі қарай құқық қорғау органының нұсқауларына сәйкес әрекет ету;

• белгіленген тәртіппен жіберу.

38. Коммерциялық және өзге де ұйымдардағы қызмет мүдделеріне қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық жауаптылықтың жекелеген аспектілері

250-бап. Өкілеттіктерді теріс пайдалану

1. Коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамның өз өкілеттіктерін осы ұйымның заңды мүдделеріне қарсы және өзі немесе басқа адамдар немесе ұйымдар үшін пайда мен артықшылықтар алу не басқа адамдарға немесе ұйымдарға зиян келтіру мақсатында пайдалануы, егер бұл азаматтардың немесе ұйымдардың құқықтары мен заңды мүдделеріне не қоғамның немесе мемлекеттің заңмен қорғалатын мүдделеріне елеулі зиян келтіруге әкеп соқса, – мүлкі тәркіленіп немесе онсыз, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан бес жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, төрт мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не төрт жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Қаржы ұйымының, банк және (немесе) сақтандыру холдингінің басшы қызметкері, ірі қатысушы (ірі акционер) – жеке тұлға, қаржы ұйымының ірі қатысушысы (ірі акционері) – заңды тұлғаның басқару органының басшысы, мүшесі, атқарушы органның басшысы, мүшесі, бас бухгалтері жасаған, азаматқа, заңды тұлғаға, мемлекетке, қаржы ұйымына ірі нұқсан келтірген дәл сол іс-әрекеттер, – мүлкі тәркіленіп немесе онсыз, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан бес жылдан қаржы ұйымының, банк және (немесе) сақтандыру холдингінің басшы қызметкері лауазымын атқаруға және қаржы ұйымының ірі қатысушысы (ірі акционері) болуға өмір бойына тыйым салу белгіленгенге дейінгі мерзімге айыра отырып, төрт мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға

тартуға не төрт жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

251-бап. Жекеше нотариустардың, бағалаушылардың, жеке сот орындаушыларының, медиаторлардың және аудиторлық ұйым құрамында жұмыс істейтін аудиторлардың өкілеттіктерді теріс пайдалануы

1. Жекеше нотариустың, бағалаушының, жеке сот орындаушысының, медиатордың, аудиторлық ұйым құрамында жұмыс істейтін аудитордың немесе аудиторлық ұйым басшысының өз өкілеттіктерін өз қызметінің міндеттеріне қайшы және өзі немесе басқа адамдар немесе ұйымдар үшін пайда мен артықшылықтар алу не басқа адамдарға немесе ұйымдарға зиян келтіру мақсатында пайдалануы, егер бұл іс-әрекет азаматтардың немесе ұйымдардың құқықтары мен заңды мүдделеріне не қоғамның немесе мемлекеттің заңмен қорғалатын мүдделеріне елеулі зиян келтірсе, – мүлкі тәркіленіп немесе онсыз, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан бес жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, төрт мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не төрт жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Көрінеу кәмелетке толмаған адамға немесе әрекетке қабілетсіз адамға қатысты не бірнеше рет жасалған дәл сол іс-әрекет – мүлкі тәркіленіп немесе онсыз, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан бес жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, бес мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың екі жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

252-бап. Жекеше күзет қызметтері қызметшілерінің өкілеттіктерін асыра пайдалануы

1. Жекеше күзет қызметі басшысының немесе қызметшісінің лицензияға сәйкес өздеріне берілген өкілеттіктерін өз қызметінің міндеттеріне қайшы асыра пайдалануы, егер бұл іс-әрекет күш қолданып немесе оны қолдану қатерін төндіріп жасалса, – белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан бес жылға дейінгі мерзімге айыра отырып немесе онсыз, бес мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың екі жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Қару немесе арнайы құралдар қолданып жасалған немесе ауыр зардаптар келтірген дәл сол іс-әрекет – белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан бес жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, үш жылдан сегіз жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

253-бап. Параға коммерциялық сатып алу

1. Коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге мүлікті заңсыз беру, сол сияқты оның өзінің қызмет бабын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ параға сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүдделеріне қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін оған мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету – бес мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың екі жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Бірнеше рет не адамдар тобының алдын ала сөз байласуымен не ірі мөлшерде жасалған дәл сол іс-әрекеттер – мүлкі тәркіленіп, берілген ақша сомасының немесе берілген

мүлік құнының отыз еселенгеннен қырық еселенгенге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға не жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

3. Осы баптың бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген, қылмыстық топ жасаған не аса ірі мөлшерде жасалған іс-әрекеттер – мүлкі тәркіленіп, берілген ақша сомасының немесе берілген мүлік құнының қырық еселенгеннен елу еселенгенге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға не он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

4. Коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамның ақшаны, бағалы қағаздарды, басқа да мүлікті заңсыз алуы, сол сияқты өзінің қызмет бабын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ параға сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүдделерінде қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін мүліктік сипаттағы көрсетілетін қызметтерді пайдалануы – мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан екі жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, бес мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың екі жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

5. Осы баптың төртінші бөлігінде көзделген іс-әрекеттер, егер оларды:

1) алдын ала сөз байласу арқылы адамдар тобы жасаса;

2) бірнеше рет жасалса;

3) қорқытып алумен ұштасса;

4) ірі мөлшерде жасалса, – мүлкі тәркіленіп, берілген ақша сомасының немесе берілген мүлік құнының алпыс еселенгеннен жетпіс еселенгенге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға не белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан үш жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

6. Осы баптың төртінші немесе бесінші бөліктерінде көзделген іс-әрекеттер, егер оларды қылмыстық топ жасаса немесе олар аса ірі мөлшерде жасалса, – мүлкі тәркіленіп, берілген ақша сомасының немесе берілген мүлік құнының жетпіс еселенгеннен сексен еселенгенге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға не белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан бес жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Ескертулер.

1. Осы баптың бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген іс-әрекеттерді жасаған адам, егер оған қатысты қорқытып алушылық орын алған болса немесе егер ол құқық қорғау органына немесе арнаулы мемлекеттік органға параға сатып алушылық туралы өз еркімен хабарласа, қылмыстық жауаптылықтан босатылады.

2. Бұрын жасалған заңды әрекеттер үшін алдын ала уағдаластық болмаған кезде мүлікті беру немесе алу, мүліктік сипатта қызметтер көрсету немесе мұндай көрсетілетін қызметтерді сыйлық немесе сыйақы ретінде пайдалану, егер мүліктің немесе көрсетілетін қызметтердің құны екі айлық есептік көрсеткіштен аспайтын болса, онша маңызды болмауына байланысты қылмыс болып табылмайды және тәртіптік немесе әкімшілік тәртіппен қудаланады.

254-бап. Міндеттеріне адал қарамау

Коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамның өз қызметіне адал қарамауы немесе ұқыпсыз қарауы салдарынан өз міндеттерін орындамауы немесе тиісінше орындамауы, егер бұл адам өліміне немесе өзге де ауыр зардаптарға әкеп соқса, – белгілі бір лаузымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан үш жылға дейінгі мерзімге айыра отырып немесе онсыз, бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

VIII. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ШЕКТЕУЛЕР

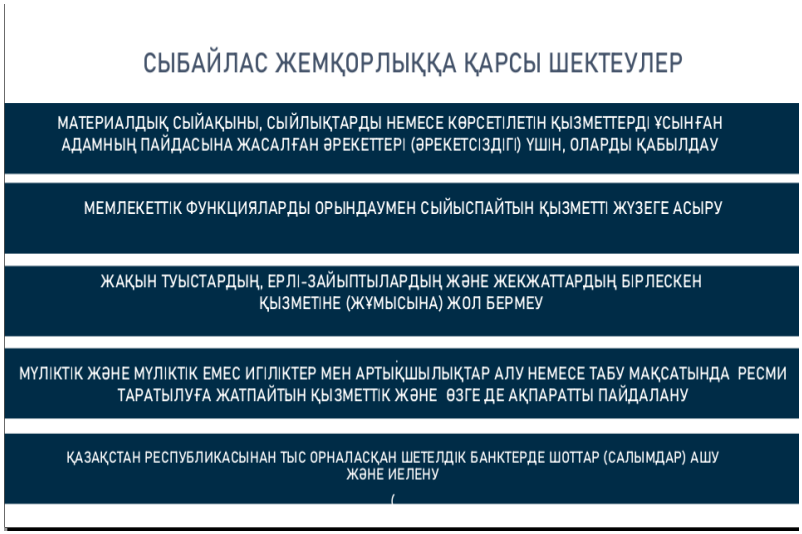

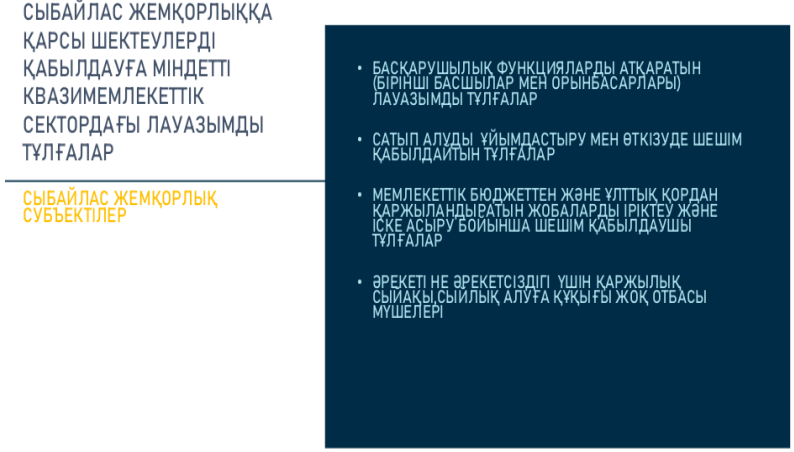

39. **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер** - бұл мемлекеттік қызметшілер мен мемлекеттік қызметке кандидаттар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адамдар, оларға теңестірілген адамдар өздеріне алатын белгілі бір іс-әрекеттер жасауға немесе белгілі бір қызметпен айналысуға тыйым салу.

Шектеулердің мақсаты: қызметтік өкілеттіктерді жеке, топтық немесе өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануға жол бермеу есебінен сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және сыбайлас жемқорлық мінез-құлқы үшін жағдайларды болдырмау.

Шектеулер тізімі. "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" ҚР Заңының 12-бабы:

- мемлекеттік функцияларды орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыру;
- жақын туыстарының, жұбайлары (зайыптары) мен жекжаттарының бірге қызмет (жұмыс) істеуіне жол бермеу;
- мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында, ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану;
- материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынған адамдардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кірсе немесе осы адамдар лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, оларды қабылдау;
- Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде орналасқан шетелдік банктерде шоттарды (салымдарды) ашу және иелену, Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде орналасқан шетелдік банктерде қолма-қол ақша мен құндылықтарды сақтау;
- "Ойын бизнесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген анықтамаға жататын ойын мекемелерінде құмар ойындарға және (немесе) бәс тігуге қатысу, сол сияқты

құмар ойындарға және (немесе) бәс тігуге сол үшін бөлінбеген орындарда қатысу немесе телекоммуникация желілерін, оның ішінде Интернет желісін пайдалану арқылы өткізілетін құмар ойындарға және (немесе**)** бәс тігуге қатысу бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.

Жекелеген мемлекеттік функцияларды орындау тәртібін реттейтін заңдарда сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған шектеулерді көздейтін басқа да құқықтық нормалар белгіленуі мүмкін.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға осы баптың 1-тармағының бірінші абзацында аталған адамдардың келісімін тиісті ұйымдардың персоналды басқару қызметтері (кадр қызметтері) жазбаша нысанда тіркейді.

Осы баптың 1-тармағының бірінші абзацында аталған адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға не жұмыстан шығаруға (атқарып жүрген лауазымынан босатуға, өкілеттіктерін тоқтатуға) алып келеді, оларды сақтамау жұмыстан шығаруға (атқарып жүрген лауазымынан босатуға, өкілеттіктерін тоқтатуға) негіз болып табылады.

Осы баптың 1-тармағының бірінші абзацында аталған адамның отбасы мүшелері материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынған адамдардың пайдасына осы адамның әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін ұсынылатын материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді алуға, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттіктеріне кірсе не ол өзінің лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, құқылы емес.

"Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" ҚР Заңында аталған адамның отбасы мүшелері деп оның жұбайы (зайыбы), ата-аналары, балалары, оның ішінде кәмелетке толған балалары және асырауындағы және онымен тұрақты тұратын адамдар түсініледі.

Жекжаттар-ерлі-зайыптылардың ата-аналары, балалары, бауырлары.

Шектеулер бір мемлекеттік органдағы, квазимемлекеттік сектордағы жұмысқа тікелей бағыну белгілерінсіз, сондай-ақ әртүрлі басқару органдарында жақын туыстарының лауазымдарға орналасуына қолданылмайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер тізбесін заң шығарушы мүлтіксіз сақталуға тиіс қатаң ережелер нысанында қалыптастырды.

IX. МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ

Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, мұндай жағдайда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына алып келуі мүмкін

ЖАУАПКЕРШІЛІК:

Жеке мүдделер арасындағы қайшылық
Өз лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындамау

Басшыға хабарлау

Басшы адамды шеттетеді/ басқа адамға тапсырады / өзге де шаралар

ЗАҢНАМА:

"Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы " ҚР Заңының 15-бабы

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

МЫСАЛДАР

Туысының/досының/танысының тендерге қатысуы

Туыстарының (жекжаттарының) бірлескен жұмысы

Туыстарды (жекжаттарды) жұмысқа орналастыру бойынша конкурс комиссиясына қатысу

Жақын туыстарының, жұбайының/зайыбының кәсіпкерлік қызметпен айналысуы

2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап
1 АЕК – 3932 теңге

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ

ЖАУАПТЫ ЛАУАЗЫМДЫ АТҚАРАТЫН АДАМДАРДЫҢ,ОЛАРДЫҢ ЖЕКЕ МҮДДЕЛЕРІ МЕН ЛАУАЗЫМДЫҚ ӨКІЛЕТТІЛІКТЕРІІІ АРАСЫНДАҒЫ ҚАЙШЫЛЫҚ,ОНДА АДАМДАРДЫҢ ЖЕКЕ МҮДДЕЛЕРІ ОЛАРДЫҢ ӨЗ ЛАУАЗЫМДЫҚ МІНДЕТТЕРІН ОРЫНДАМАУҒА ЖӘНЕ ТИСІНШЕ ОРЫНДАМАУЫНА ӘКЕЛІП СОҒАДЫ

ҰЙЫМДЫҚ МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ

ҰЙЫМ БАСҚА ҰЙЫМҒА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТЕДІ ЖӘНЕ ҚАЛЫПТАСҚАН ҚАТЫНАСТАРҒА БАЙЛАНЫСТЫ ОҒАН ЖҮКТЕЛГЕН МІНДЕТТЕРДІ ОРЫНДАУ КЕЗІНДЕ ОНЫҢ ОБЪЕКТИВТІЛІГІ БҰЗЫЛАДЫ

ҰЙЫМ ТАПСЫРЫС БЕРУШІ МЕН МЕРДІГЕРДІҢ ФУНКЦИЯЛАРЫН ҚОСА АЛЫП ЖҮРЕДІ, СОНЫМЕН БІРГЕ ҚҰРЫЛЫС-МОНТАЖДАУ ЖҰМЫСТАРЫН, ЖСҚ ӘЗІРЛЕУДІ, ОЛАРДЫ ҚАБЫЛДАУДЫ ОРЫНДАЙДЫ

ЖЕКЕ МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ

ҚЫЗМЕТ БАБЫНДАҒЫ БАЙЛАНЫСТАР НЕМЕСЕ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР СИЯҚТЫ ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ЖЕКЕ МҮДДЕЛЕРІ ҚЫЗМЕТТІК МІНДЕТТЕРДІ ОРЫНДАУҒА КЕДЕРГІ КЕЛТІРЕДІ

ФИЛИАЛ БАСШЫСЫ, ЛАУАЗЫМЫ БОЙЫНША ӨҢІРЛІК КОМИССИЯНЫҢ ТӨРАҒАСЫ РЕТІНДЕ, МЕДИЦИНАЛЫҚ ҰЙЫМҒА (ҚҰРЫЛТАЙШЫСЫ-ЖҰБАЙЫ) НЕГІЗСІЗ АВАНСТЫҚ ТӨЛЕМДЕРДІ АУДАРУЫ

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫНЫҢ ТҮРЛЕРІ

ІШКІ ТАЛДАУДА ЖАҚЫН ТУЫСТАРЫНЫҢ БІРГЕ ҚЫЗМЕТ АТҚАРАТЫНДЫҒЫ ТУРАЛЫ МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ БОЙЫНША ФАКТІЛЕР КӨРСЕТІЛЕДІ

ІС ЖҮЗІНДЕ МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ ТЕК ЖАҚЫН ТУЫСЫНА ҒАНА ҚАТЫСТЫ ЕМЕС (КУРСТАСТАРЫ,ЖЕРЛЕСТЕРІ, ӘРІПТЕСТЕРІ, БҰРЫНҒЫ ӘРІПТЕСТЕРІ ЖӘНЕ Т.Б)

ҚАҚТЫҒЫСТАР ПАЙДА БОЛАТЫН ЖАҒДАЙЛАР:

- СЫЙЛЫҚ АЛУ (ҚЫЗМЕТТЕР,ЖЕҢІЛДІКТЕР, ДЕМАЛЫС ЖӘНЕ ОЙЫН-САУЫҚ ТӨЛЕМДЕРІ)
- ТЕНДЕРЛЕР ЖӘНЕ САТЫП АЛУЛАР
- КАДРЛАРДЫ ІРІКТЕУ,
- МЕМЛЕКЕТТІК ЛАУАЗЫМДЫ ТҰЛҒАЛАРМЕН ЖӘНЕ КОНТРАГЕНТТЕРМЕН ЖҰМЫС

МЫСАЛ:

ҰЙЫМДАРДЫҢ БІРІНДЕ - МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ САПАСЫН БАҚЫЛАУ БӨЛІМІНІҢ БАРЛЫҚ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ БҰРЫН МЕДИЦИНАЛЫҚ ҰЙЫМДА ЖҰМЫС АТҚАРҒАН - БҰЛ МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫНЫҢ ТУЫНДАУ ҚАУІПІН ТУДЫРАДЫ

- ІШКІ НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАРДА РЕТТЕЛМЕГЕН

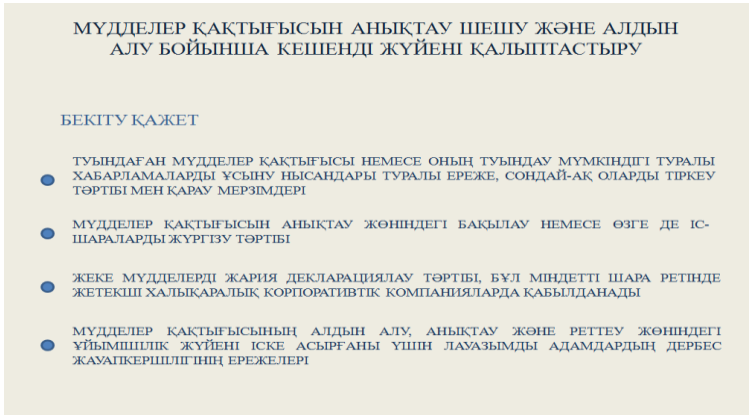

40. Мүдделер қақтығысының түсінігі, жіктелуі және себептері

Мүдделер қақтығысы – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, мұндай жағдайда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына алып келуі мүмкін.

Жеке қызығушылық (мүдделілік) (тікелей немесе жанама) лауазымдық міндеттерді дұрыс емес, объективті және бейтарап, адал орындауға және соның нәтижесінде мемлекет мүддесін қорғауға әсер етеді немесе әсер етуі мүмкін

Көп жағдайда мүдделер қақтығысының туындауы сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамаумен немесе бұзумен байланысты.

Мүдделер қақтығысын басқару - бұл алдын алу, анықтау, ашу, реттеу және мониторинг жөніндегі іс-шараларды қамтитын процесс.

Мүдделер қақтығысының алдын алу болашақта мүдделер қақтығысының туындауының алғышарттарын болдырмау үшін шаралар қабылдауды білдіреді.

41. Мүдделер қақтығысының түсінігі, құрылымы және субъектілері

ҚР "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Заңына сәйкес мүдделер қақтығысы мүдделер қақтығысы – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, мұндай жағдайда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына алып келуі мүмкін. "Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы" ҚР Заңына сәйкес мүдделер қақтығысы – мемлекеттік қызметшінің жеке басының мүдделері өзінің лауазымдық өкілеттіктерін орындамауына немесе тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін болатын кездегі мемлекеттік қызметшінің жеке басының мүдделері мен оның лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚРЗ мүдделерінің қақтығысы ұғымы табиғаты (мүдделер қақтығысының аясы)

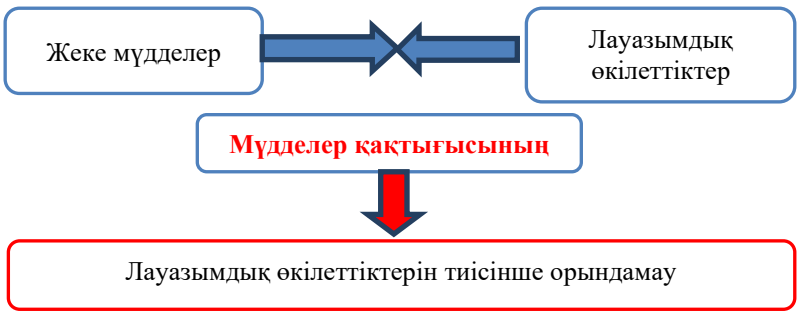

"Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы" ҚРЗ мүдделер қақтығысы ұғымы Табиғат ***(мүдделер қақтығысы аязында)***

Мүдделер қақтығысының құрылымы

Мүдделер қақтығысының субъектісі-мүдделер қақтығысы жағдайындағы адам

Мүдделер қақтығысының мәні (объектісі) - жеке мүдделер мен лауазымдық өкілеттіктер арасындағы қайшылық

Мүдделер қақтығысының бейнесі – мүдделер қақтығысы субъектісінің санасында қақтығыс тақырыбын көрсету

Мүдделер қақтығысының мотивтері- қақтығыс тақырыбын ашық қарама-қайшылыққа итермелейтін ішкі ынталандырушы күштер (қажеттіліктер, мүдделер, құндылықтар, мақсаттар идеалдар, сенімдер және т.б.).

Мүдделер қақтығысының себептері мен шарттары - қақтығыстың алдындағы және белгілі бір жағдайларда мүдделер қақтығысын тудыратын құбылыстар, оқиғалар, фактілер, жағдайлар

Мүдделер қақтығысының құрылымы

Мүдделер қақтығысының субъектісі-мүдделер қақтығысы жағдайындағы адам

Мүдделер қақтығысының құрылымында барлық элементтер бар болғанша ол шешілмеген болып табылады.

Мүдделер қақтығысының ең күшті мотиві - бұл өзіне және үшінші тұлғаларға артықшылық алу қажеттіліктерін қамтуы мүмкін материалдық және материалдық емес объектілердің жетіспеушілігінен туындаған жағдай.

Сонымен қатар, мүдделер қақтығыстарын басқару процесінде мемлекеттік қызметшінің (қызметкердің) лауазымдық өкілеттіктерін орындамауға немесе тиісінше орындамауға әкеп соғуы мүмкін іс-әрекетті (әрекетсіздікті) жасауға ниетімен, ұмтылысымен, артықшылығымен, ынтасымен, қажеттілігімен негізделген кез келген уәждемені қарау орынды.

Бұл ретте жеке мүдделер деп жеке және/немесе делдалдар арқылы өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мүмкіндігін түсіну керек.

Артықшылық алу деп пайданы, артықшылықты (басқа біреумен салыстырғанда) алуды немесе айрықша құқықты немесе артықшылықты алуды түсіну керек.

Мүліктік игіліктер
➢ заттар ➢ ақша, оның ішінде шетел валютасы ➢ қаржы құралдары ➢ жұмыс орны ➢ қызмет көрсету ➢ шығармашылық зияткерлік қызметтің объективтелген нәтижелері ➢ фирмалық атаулар ➢ тауар таңбалары және өзге де құралдар ➢ бұйымдарды дараландыру ➢ мүліктік құқықтар ➢ басқа мүлік

Жеке мүліктік емес игіліктер
➢ өмір сүру ➢ денсаулық сақтау ➢ жеке адамның қадір-қасиеті ➢ абырой ➢ ігі атақ ➢ іскерлік бедел ➢ жеке өмірге қол сұғылмаушылық ➢ жеке және отбасылық құпия ➢ есім алу (атау) құқығы ➢ авторлық құқық ➢ шығармаға қол сұғылмаушылық құқығы ➢ басқа да материалдық емес игіліктер мен құқықтар

Назар аударыңыз!

Мүдделер қақтығысының субъектілері деп танылған адамдарға мыналар жатады:

➢ жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адам

➢ мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адам

➢ мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адам

➢ лауазымды адам

42. Мүдделер қақтығысының субъектілері деп танылған тұлғалар

Мүдделер қақтығысының субъектілері деп танылған тұлғалар		
№	Субъектілер санаттары	Санатқа жатқызылған тұлғалар
1.	➢ жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адам	➢ мемлекеттік функцияларды және мемлекеттік органдардың өкілеттіктерін тікелей орындау үшін ҚР Конституциясында, ҚР конституциялық және өзге де заңдарында белгіленген лауазымды атқаратын адам ➢ ҚР Парламентінің депутаты ➢ ҚР Конституциялық Сотының судьясы ➢ Судья ➢ ҚР Адам құқықтары жөніндегі уәкіл ➢ мемлекеттік саяси лауазымды не "А" корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымын атқаратын адам
2	➢ мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адам	➢ мемлекеттік қызметші ➢ мәслихат депутаты ➢ мемлекеттік лауазымда көзделген міндеттерді мемлекеттік қызметке тағайындалғанына дейін уақытша атқаратын адам.
3	➢ мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адам	➢ жергілікті өзін-өзі басқару органдарына сайланған адам ➢ ҚРПрезиденттігіне, ҚРПарламентінің немесе мәслихаттардың депутаттығына, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың, аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың, ауылдық округтердің әкімдігіне, сондай-ақ жергілікті өзін-өзі басқару сайланбалы органының мүшелігіне кандидаттар ➢ жергілікті өзін-өзі басқару органында тұрақты немесе уақытша жұмыс істейтін, еңбегіне ақы төлеу ҚР мемлекеттік бюджет қаражатынан жүргізілетін қызметші ➢ мемлекеттік ұйымда немесе квазимемлекеттік сектор субъектісінде басқарушылық функцияларды орындайтын адам ➢ ҚРҰлттық Банкі мен оның ведомстволарының қызметшілері
4	➢ лауазымды адам	➢ тұрақты, уақытша немесе арнаулы өкілеттік бойынша билік өкілінің функцияларын жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда, жергілікті өзін-өзі басқару органдарында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында ұйымдастырушылық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын адам

43. Мүдделер қақтығысының жіктелуі

Мүдделер қақтығысының жіктелуі		
№	Жіктеу белгісі	Мүдделер қақтығысының түрлері
1	➢ шиеленіс бойынша	➢ өткір ➢ әлсіз
2	➢ уақыт параметрлері бойынша	➢ қысқа мерзімді (өтпелі) ➢ ұзақ мерзімді (баяу)
3	➢ даму динамикасы бойынша мүдделер қақтығысы	➢ ықтимал мүдделер қақтығысы (мүдделер қақтығысы пайда болуы мүмкін, бірақ оның пайда болуына кепілдік жоқ) ➢ мүдделер қақтығысы алдындағы жағдай (мүдделер қақтығысы туралы хабардар болу, қақтығыстың алғашқы белгілері пайда болады) ➢ нақты мүдделер қақтығысы (анықталған немесе анықталмаған мүдделер қақтығысының барлық белгілері бар жағдай)
4	➢ пайда болу көздері мен себептері бойынша	➢ тыйым салу мен шектеулерді бұзуға байланысты мүдделер қақтығысы
5	➢ мүдделер қақтығысының нысандары мен дәрежесі бойынша	➢ ашық және жасырын ➢ өздігінен, бастамашыл және арандатылған ➢ еріксіз, мәжбүрлі
6	➢ реттеу тәсілдері мен ауқымы бойынша	➢ антагонистік және ымыралы ➢ толық немесе ішінара рұқсат етілген ➢ келісімге және ынтымақтастыққа әкелетін

44. Мүдделер қақтығысына байланысты құқық бұзушылықтар мен теріс қылықтар үшін жауапкершілік (тәртіптік, әкімшілік және қылмыстық)

Тәртіптік жауапкершілікке тарту принциптері және жаза түрлері

Жауапкершілікті анықтаудағы негізгі принциптер	Жаза түрлері	Жаза қолданбау негіздері
• сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жазаның бұлтартпаушылық қағидасы • жеке жауапкершілік принципі орындамау не тиісінше орындамау мемлекеттік қызметшілердің лауазымдық міндеттерін және олардың лауазымдық өкілеттіктерін асыра пайдалануы	• ескерту • сөгіс • қатаң сөгіс • қызметке толық сәйкес еместігі туралы ескерту • өз қызметін сайлану негізінде жүзеге асыратын мемлекеттік қызметшілерді қоспағанда, мемлекеттік лауазымын төмендету • атқаратын мемлекеттік лауазымынан шығару • ҚР заңдарында жазаның өзге де түрлері белгіленуі мүмкін	• мемлекеттік қызметшінің еңбекке уақытша жарамсыздығы; • мемлекеттік қызметшінің демалыста немесе іссапарда болуы • мемлекеттік қызметшінің мемлекеттік немесе қоғамдық міндеттерді орындау уақытында өзінің лауазымдық міндеттерін орындаудан босатылуы • мемлекеттік қызметшінің даярлауда, қайта даярлауда, біліктілігін арттыру курстарында және тағылымдамада болуы мемлекеттік қызметшінің тәртіптік теріс қылық жасағаны туралы мемлекеттік органдардың • актілеріне оның ҚР заңдарында белгіленген тәртіппен шағым жасауы

Мүдделер қақтығысына байланысты әкімшілік құқық бұзушылықтар және оларды жасағаны үшін жауапкершілік

Заңсыз материалдық сыйақы алғаны үшін әкімшілік жауапкершілік.

Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаның не оған теңестірілген тұлғаның

Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаның не оған теңестірілген тұлғаның жеке өзі немесе делдал арқылы заңсыз материалдық сыйақыны, сыйлықтарды, жеңілдіктерді не көрсетілетін қызметтерді ұсынған тұлғалардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін осыларды алуы, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаның не оған теңестірілген тұлғаның қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса, егер бұл әрекеттерде қылмыстық жазаланатын іс-әрекет белгілері болмаса

алты жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады

Уәкілетті органға сыйлықтарды толық және (немесе) уақтылы бермегені үшін әкімшілік жауапкершілік

жауапты мемлекеттік қызмет атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, оларға теңестірілген адамдарға (Қазақстан Республикасының президенттігіне, Қазақстан Республикасы Парламентінің немесе мәслихаттардың депутаттығына, аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың, ауылдық округтердің әкімдігіне, сондай-ақ жергілікті өзін-өзі басқарудың сайланбалы органдарының мүшелігіне кандидаттарды қоспағанда), лауазымды адамдарға, сондай-ақ көрсетілген функцияларды орындауға уәкілеттік берілген кандидаттар болып табылатын адамдар

Егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның не оған теңестірілген адамның қызметтік өкілеттігіне кіретін болса, егер бұл әрекеттерде қылмыстық жазаланатын іс-әрекет белгілері болмаса, оларды ұсынған адамдардың пайдасына заңсыз материалдық сыйақы, сыйлықтар, жеңілдіктер не іс-әрекеттер (әрекетсіздік) үшін көрсетілетін қызметтерді жеке өзі немесе делдал арқылы алу

жеке тұлғаларға – сегіз, лауазымды адамдарға – он бес, заңды тұлғаларға қырық бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Мүдделер қақтығысына байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтар және оларды жасағаны үшін жауапкершілік

Заңсыз сыйақы алу

Мемлекеттік органның не мемлекеттік ұйымның мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамы болып табылмайтын жұмыскерінің немесе оған теңестірілген адамның, сол сияқты мемлекеттік емес ұйымның басқару функцияларын орындамайтын жұмыскері

Құны бес АЕК мөлшерінен асатын, оның міндеттерінің шеңберіне кіретін жұмысты орындағаны немесе қызмет көрсеткені үшін материалдық сыйақыны, жеңілдіктерді немесе мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз алғаны үшін

сексен айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не сексен сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не жиырма тәулікке дейінгі мерзімге қамаққа алуға жазаланады.

Бірнеше рет жасалған дәл сол іс-әрекет –

бір жүз жиырма айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір жүз жиырма сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не отыз тәулікке дейінгі мерзімге қамаққа алуға жазаланады.

Осы баптың бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген, ірі мөлшерде сыйақы алумен байланысты не қорқытып алумен ұштасқан іс-әрекеттер –

мүлкі тәркіленіп немесе онсыз, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан үш жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, екі мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не алты жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Параға коммерциялық сатып алу үшін қылмыстық жауапкершілік

Ақшаны, бағалы қағаздарды, басқа да мүлікті заңсыз алғаны, сол сияқты екі АЕК құнынан асатын мүліктік сипаттағы қызметтерді пайдаланғаны үшін, өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін сондай-ақ параға сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүдделеріне қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін

Коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адам

бес мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың екі жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Бірнеше рет не адамдар тобының алдын ала сөз байласуымен не ірі мөлшерде жасалған дәл сол іс-әрекеттер – мүлкі тәркіленіп, берілген ақша сомасының немесе берілген мүлік құнының отыз еселенгеннен қырық еселенгенге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға не жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Осы баптың бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген, қылмыстық топ жасаған не аса ірі мөлшерде жасалған іс-әрекеттер –

мүлкі тәркіленіп, берілген ақша сомасының немесе берілген мүлік құнының қырық еселенгеннен елу еселенгенге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға не он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамның ақшаны, бағалы қағаздарды, басқа да мүлікті заңсыз алуы, сол сияқты өзінің қызмет бабын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ параға сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүдделерінде қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе салғырттығы үшін мүліктік сипаттағы көрсетілетін қызметтерді пайдалануы –

мүлкі тәркіленіп, белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан екі жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, бес мың айлық есептік көрсеткішке дейінгі мөлшерде айыппұл салуға не сол мөлшерде түзеу жұмыстарына не бір мың екі жүз сағатқа дейінгі мерзімге қоғамдық жұмыстарға тартуға не бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге не сол мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Осы баптың төртінші бөлігінде көзделген іс-әрекеттер, егер оларды:

1) алдын ала сөз байласу арқылы адамдар тобы жасаса;

2) бірнеше рет жасалса;

3) қорқытып алумен ұштасса;

4) ірі мөлшерде жасалса, –

мүлкі тәркіленіп, берілген ақша сомасының немесе берілген мүлік құнының алпыс еселенгеннен жетпіс еселенгенге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға не белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан үш жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, жеті жылдан он екі жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Осы баптың төртінші немесе бесінші бөліктерінде көзделген іс-әрекеттер, егер оларды қылмыстық топ жасаса немесе олар аса ірі мөлшерде жасалса, –

мүлкі тәркіленіп, берілген ақша сомасының немесе берілген мүлік құнының жетпіс еселенгеннен сексен еселенгенге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға не белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан бес жылға дейінгі мерзімге айыра отырып, он жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

45. Мүдделер қақтығысының алдын алу, анықтау және шешу

Мүдделер қақтығысының алдын алу - бұл ашық қарама-қайшылық пайда болғанға дейін мүдделер қақтығысының құрылымдық элементтеріне әсер ету.

Мүдделер қақтығысының алдын алу әдістері
✓ мүдделер қақтығысының субъектісі ✓ мүдделер қақтығысы субъектісінің тікелей басшысы ✓ персоналды басқару қызметі (кадр қызметі) ✓ әдеп жөніндегі уәкіл (мемлекеттік қызметшілер үшін) және/немесе мүдделер қақтығысын басқаруға жауапты лауазымды тұлға ✓ мемлекеттік органның (ұйымның) басшылығы

Мүдделер қақтығысының алдын алу жөніндегі жұмысқа өзге де мемлекеттік органдар (ұйымдар), қоғамдық ұйымдардың, ҮЕҰ өкілдері, сарапшылар, ғалымдар, азаматтар, БАҚ тартылуы мүмкін.

Мүдделер қақтығысының алдын алу кезеңінде бірнеше әдістерді біріктіріп қолдану ұсынылады.

Мүдделер қақтығысының алдын алу әдістері
✓ Мүдделер қақтығысын ашу әдісі ✓ Мүдделер қақтығысын анықтау әдісі

Мүдделер қақтығысын ашу әдісі бұл әдістің мәні мынада: мемлекеттік қызметші (қызметкер) мемлекеттік органға (ұйымға) өзінің қызметтік міндеттерін тиісінше атқаруына кедергі келтіруі мүмкін мүдделерінің бар екендігі туралы дербес хабарлайды.

Мүдделер қақтығысын ашу процесі тұрақты негізде жазбаша түрде жүргізілуге тиіс. Мүдделер қақтығысын алғашқы ашуға ауызша түрде рұқсат етіледі содан кейін жазбаша түрде бекітіледі.

Мемлекеттік қызметшінің (қызметкердің) мүдделер қақтығысын ашу рәсімдері
✓ бастапқы декларациялау-мемлекеттік қызметке (жұмысқа)қабылдау кезінде мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді ашу ✓ Мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді декларациялауға жататын лауазымдар тізбесіне кіретін жаңа лауазымға тағайындау кезінде мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді ашу ✓ Мүдделер қақтығысы жағдайларының туындауына қарай мәліметтерді бір жолғы ашу ✓ мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді жыл сайын декларациялау декларациялауға жататын лауазымдар тізбесіне сәйкес мүдделер қақтығысы туралы мәліметтерді ашу

Мүдделер қақтығысын анықтау әдісі

Мемлекеттік органдарда (ұйымдарда) мүдделер қақтығысының алдын алу мақсатында мүдделер қақтығысын анықтаудың барлық қолжетімді заңды құралдары мен әдістерін пайдалану қажет

Мүдделер қақтығысын анықтау әдістері
✓ фактілерді талдау және тексеру бойынша:
• мемлекеттік қызметшілердің (қызметкерлердің) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу мақсатында оларға жүгіну туралы өтініштері • туындаған мүдделер қақтығысы туралы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы мемлекеттік қызметшіні (қызметкерді) жазбаша хабардар ету • мемлекеттік органның (ұйымның) тікелей басшысының немесе басшылығының жазбаша хабарламасы • мемлекеттік органның (ұйымның)жазбаша өтініші • жеке және / немесе заңды тұлғалардың ауызша және жазбаша өтініші
✓ қызметтік жазбаларға талдау жүргізу ✓ мемлекеттік қызметшілер (қызметкерлер) табыс ететін табыстар, мүлік және мүліктік сипаттағы міндеттемелер туралы мәліметтерді қарау және талдау ✓ тексеру/бақылау және басқа да іс-шараларды жүзеге асыру барысында құжаттарды, материалдар мен ақпаратты талдау ✓ құзыметтік бейнежетондардан алынған ақпараттар мен іс-әрекеттерге (қызметкерлерге) мониторинг, талдау жүргізу (бар болса) ✓ ашық дереккөздерден алынған ақпараттық және жарияланымдық материалдардың мониторингі және талдауы (БАҚ мониторингі және талдауы және т.б.) ✓ ҚР заңдарында тыйым салынбаған өзге де тәсілдермен

Мүдделер қақтығысын шешу

Мүдделер қақтығысын шешу «құндылықтарды қайта бағалау», ымыраға келу, келіссөздер іздеу, мүдделер қақтығысын шешу туралы келісім жасасу арқылы мүдделер қақтығысын аяқтауға байланысты қызмет түрін білдіреді.

Жанжалды толық шешуге жанжал жағдайының себептерін, тақырыбын, сондай-ақ мүдделер қақтығысының барлық құрылымдық элементтерін жою арқылы қол жеткізіледі. Мүдделер қақтығысын шешу кезеңінде субъектілердің шектеулі құрамы қатысады.

Мүдделер қақтығысын шешуді жүзеге асыратын субъектілер
✓ мүдделер қақтығысының субъектісі ✓ мүдделер қақтығысы субъектісінің тікелей басшысы ✓ мемлекеттік органның (ұйымның)басшылығы ✓ әдеп жөніндегі уәкіл (мемлекеттік қызметшілер үшін) және/немесе мүдделер қақтығысын басқаруға жауапты лауазымды тұлға

Мүдделер қақтығысын шешу әдістері
✓ әкімшілік-ұйымдастыру әдісі ✓ әкімшілік-құқықтық әдіс ✓ әлеуметтік-психологиялық әдіс

Әкімшілік-ұйымдастырушылық әдіс әкімшілік немесе ұйымдастырушылық ресурстарды пайдалануға негізделген.

Әкімшілік-құқықтық әдіс әкімшілік функциялар шеңберінде келіссөздер, жанжалдың нысанасы мен себептерін тиісті юрисдикциялық органның және/немесе лауазымды адамның қарауы сияқты құқықтық тәсілдерді пайдалануға негізделген.

Әлеуметтік-психологиялық әдіс мүдделер қақтығысы субъектісіне диалог, әңгіме, сендіру, түсіндіру (жанжал субъектісінің заңсыз әрекеттерін түсіндіру, жұмысқа қойылатын талаптарды түсіндіру), сұраныс, құндылықтарға әсер ету сияқты психологиялық әсер ететін құралдарды қолдануға негізделген қатынастар және этикалық нормалар.

X. Қорытынды ережелер

46. Қоғам қызметкерлері мынаны есте ұстауы тиіс:

1) қоғамдағы сыбайлас жемқорлықтың «нөлдік» деңгейіне осы жағымсыз әлеуметтік құбылыспен күресуде «жеке үлгі» және «өзіңнен баста» қағидаттары бойынша әркімнің белсенді азаматтық ұстанымымен ғана қол жеткізуге болады;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте тиімді және нәтижелі жұмыс қоғамның іскерлік этикасы кодексін қатаң сақтауға ықпал етеді, өйткені дәл әлеуметтік қалыптасқан адамгершілік адамның дұрыс мінез-құлқынан, оның қоғамның барлық нормаларын сақтауынан басқа ештеңе емес;

3) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға адамгершілік мәдениеті төмен адамдар жиі ұшырайды, өйткені сыбайлас жемқорлық адамда ресурстарды иелену, шешімдер қабылдау мүмкіндігін қоғам немесе мемлекет мүддесіне емес, өздерінің пайдакүнемдік-эгоистік уәждеріне сүйене отырып туғызады;

4) әділ, сатылмайтын, адал, сауатты болуы керек;

5) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін жазаның бұлтартпастығы туралы есте сақтау.

47. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы заңнаманың қағидаттары мен талаптарын сақтамағаны үшін қоғамның қызметкерлері атқаратын лауазымына және атқаратын функцияларына қарамастан, заңда белгіленген тәртіппен, оның ішінде Қазақстан Республикасының еңбек, әкімшілік және қылмыстық заңнамасы шеңберінде жауапқа тартылады.

48. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған шараларды күшейту мақсатында қарамағындағы қызметкерлері қызметтік міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық сатып алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар жасаған және олардың кінәсі сотта дәлелденген боолса басшылардың жеке жауапкершілігі туралы заңдылық көзделген.

49. Қоғам қызметкері өзінің функционалдық міндеттерін

атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық сатып алу немесе өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар жасау фактілері бойынша қылмыстық қудалау шеңберіне тартылған жағдайда, осы қызметкер еңбек заңнамасына сәйкес сотқа дейінгі тергеп-тексеру жүргізу кезеңінде өзінің лауазымдық міндеттерін орындаудан шеттетіледі. Қызметкердің тікелей басшысы қызметкерді өзінің лауазымдық міндеттерін атқарудан шеттету жөнінде тиісті шаралар қолдануға міндетті.

50. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес квазимемлекеттік сектор субъектілерінің басшылары бағынысты қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін заңда белгіленген тәртіппен тәртіптік жауаптылықта болады. Бұл ереже басқарушылық функцияларды орындайтын адамдарға, олардың қарамағындағылар сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған жағдайда Қоғамның құрылымдық бөлімшелері мен қызметтерінің басшыларына қолданылады.

Составители:

В.И. Олейник – руководитель Антикоррупционной комплаенс-службы НАО «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова»

Ш.А. Алиев – специалист Антикоррупционной комплаенс-службы НАО «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова»

При разработке данных Методических рекомендаций – Инструкции по противодействию коррупции использовались – действующее уголовное и уголовно-процессуальное законодательство, гражданское и административное законодательство, антикоррупционное законодательство, ведомственные нормативные правовые акты, а также наработки отечественных и зарубежных вузов.

.

© Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова, 2025
© Олейник В.И., Алиев Ш.А., 2025

МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ - ИНСТРУКЦИЯ ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ КОРРУПЦИИ

Караганда, 2025

«Коррупция - болезнь, борьба с ней-наш долг»!

Касым-Жомарт Токаев

«Честность перед совестью зависит от собственного достоинства, добрых поступков»!

Аль-Фараби

«Каждая монета, заработанная честным трудом, будет дороже, чем любые «шальные деньги»!

Ахмет Байтурсынов

«Существуют два первоначала справедливости: никому невредить и приносить пользу обществу»!

Цицерон

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«АКАДЕМИК Е.А. БӨКЕТОВ
АТЫНДАҒЫ ҚАРАҒАНДЫ
УНИВЕРСИТЕТІ» КЕ АҚ

БҰЙРЫҚ

№

ҚАРАҒАНДЫ қ.

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
НАО «КАРАГАНДИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ
АКАДЕМИКА Е.А. БУКЕТОВА»

ПРИКАЗ

04.02.2025 № 160

г. КАРАГАНДА

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
NLC «KARAGANDY UNIVERSITY
OF THE NAME OF ACADEMICIAN E.A. BUKETOV»

ORDER

KARAGANDA

Об утверждении Методических рекомендаций - Инструкции по противодействию коррупции НАО «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова»

В соответствии с пунктом 8 Комплексного плана работы Антикоррупционной комплаенс-службы НАО «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова» на 2024-2025 годы, в целях внутренней регламентации вопросов противодействия коррупции и снижения коррупционных рисков в Обществе,- **ПРИКАЗЫВАЮ:**

1. Утвердить прилагаемые Методические рекомендации - Инструкцию по противодействию коррупции НАО «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова».
2. Руководителю Антикоррупционной комплаенс-службы НАО «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова» Олейнику В.И. довести настоящий приказ до сведения руководителей структурных подразделений, деканов факультетов и начальника военной кафедры университета.
3. Контроль исполнения настоящего приказа оставляю за собой.
4. Настоящий приказ вступает в силу со дня его подписания.

Председатель Правления-Ректор **Н. Дулатбеков**

000429

I.Общие положения

1. Методические рекомендации - Инструкция по противодействию коррупции *(далее-Инструкция)* для работников некоммерческого акционерного общества «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова» *(далее - Общество, Университет*) регламентирует порядок действия работников и обучающихся Общества в случае возникновения ситуаций, сопряженных с коррупционной опасностью, и содержит рекомендации по предупреждению возникновения при исполнении служебных обязанностей ситуаций коррупционного характера.

2. Приведенные в настоящей Инструкции требования являются минимально необходимыми и не должны рассматриваться как исчерпывающие и/или ограничивающие для конкретного случая.

3. Университет в своей деятельности придерживается принципа нетерпимости к любым видам коррупционных проявлений.

Система мер противодействия коррупции в Обществе основывается на следующих ключевых принципах: законности; нулевой терпимости к любым проявлениям коррупции; личного примера руководства непримиримого отношения к проявлениям коррупции; принципа соразмерности антикоррупционных процедур риску коррупции; эффективности антикоррупционных процедур и мероприятий; должной осмотрительности; взаимодействия и координации; ответственности и неотвратимости наказания; контроля и мониторинга; прозрачности и открытости.

4. Основные направления, цели, задачи и принципы антикоррупционной деятельности в Университете регламентируются Антикоррупционной политикой и Антикоррупционным стандартом Общества, утвержденных решением Совета директоров от 25 ноября 2022 года (протокол № 9 от 25.11.2022 года), соблюдение их требований является обязательными для всех работников, профессорско-преподавательского состава и обучающихся Общества.

5. Согласно Кодексу этики от 10.06.2021г., Кодексу корпоративного управления от 08.08.2024г. и Антикоррупционной политики от 25.11.2022г., Общество прилагает все усилия для недопущения коррупционных и других противоправных действий с целью получения или сохранения неоправданных выгод и преимуществ, как со стороны заинтересованных лиц, так и со стороны работников и обучающихся Общества.

Действия по получению и даче незаконного материального вознаграждения, подарков, услуг, взяток противозаконны и подпадают под действие Кодекса Республики Казахстан об административных правонарушениях (далее - КоАП РК) и Уголовного Кодекса Республики Казахстан (далее - УК РК).

6. В соответствии со статьей 22 Закона Республики Казахстан «О противодействии коррупции», противодействие коррупции в пределах своей компетенции обязаны вести все государственные органы, организации, субъекты квазигосударственного сектора и должностные лица.

7. Антикоррупционным законодательством Республики Казахстан установлен строгий запрет на незаконное принятие материального вознаграждения, подарков или услуг.

В КоАП РК предусмотрена глава 34 «Административные коррупционные правонарушения», которая состоит из 6-ти статей. Составы административных правонарушений 3-х статей предусматривают ответственность за предоставление незаконного материального вознаграждения физическими лицами (статья 676), получение незаконного материального вознаграждения лицом, уполномоченным на выполнение государственных функций, либо приравненным к нему лицом (статья 677) и предоставление незаконного материального вознаграждения юридическими лицами (статья 678).

В соответствии со статьей 509 Гражданского Кодекса Республики Казахстан «Запрещение дарения», не допускается дарение подарков государственным служащим и иным лицам, принявшим на себя антикоррупционные ограничения в

соответствии с Законом Республики Казахстан "О противодействии коррупции", а также членам их семей за действия (бездействие) государственных служащих и иных лиц, принявших на себя антикоррупционные ограничения, в пользу дарителя, если такие действия входят в служебные полномочия указанных лиц или эти лица в силу должностного положения могут способствовать таким действиям (бездействию).

Допускается дарение обычных подарков, стоимость которых не превышает 10 месячных расчетных показателей (МРП) от имени несовершеннолетних и граждан, признанных недееспособными, их законными представителями, а также работникам лечебных, воспитательных и медико-социальных учреждений, лицами (гражданами), находящимися у них на воспитании, лечении или содержании, их супругами или родственниками.

8. Статьей 417 УК РК предусмотрена ответственность за провокацию коммерческого подкупа или взяточничество, т.е. за попытку передачи лицу, выполняющему управленческие функции в коммерческих или иных организациях, без его согласия денег, имущественных благ и преимуществ в целях искусственного создания доказательств совершения преступления либо шантажа.

Статьей 412-1 УК РК предусмотрена ответственность за провокацию преступления, т.е. за незаконные действия должностного лица, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность или досудебное расследование, склонившего лицо к совершению преступления с целью последующего изобличения и привлечения к уголовной ответственности или шантажа. Данная норма введена в целях пресечения произвола со стороны сотрудников правоохранительных органов.

Введение понятия «провокация» в уголовное законодательство связано с тем, чтобы обеспечить реализацию интересов правосудия в части соблюдения, установленного законом процессуального порядка получения доказательств по делу, для защиты права человека и гражданина от

необоснованного привлечения к уголовной ответственности, а также его чести, достоинства и деловой репутации.

II. Ситуации, представляющие коррупционную опасность, и требования по их предотвращению

9. Ситуацией, представляющей коррупционную опасность, в целях реализации настоящей Инструкции признаются:

1) ситуация, в ходе которой совершаются или планируются совершаться деяния, создающие условия для коррупции, в том числе способствующие возникновению и (или) совершению коррупционных правонарушений;

2) ситуация, при которой личная заинтересованность работника Общества влияет или может повлиять на надлежащее исполнение им должностных обязанностей и при которой возникает или может возникнуть противоречие между личной заинтересованностью самого работника, правами и законными интересами граждан, организаций, общества, способное привести к причинению вреда правам и законным интересам граждан, организаций и общества.

10. Деяниями, создающими условия для коррупции, в целях реализации настоящей Инструкции признаются следующие действия (бездействия) всех работников Общества, вне зависимости от занимаемой должности:

1) неправомерное вмешательство в деятельность других государственных и негосударственных органов и организаций, субъектов предпринимательства;

2) использование своих служебных полномочий при решении вопросов, связанных с удовлетворением собственных материальных интересов, либо материальных интересов иных лиц, если такое использование не предусмотрено законом;

3) оказание неправомерного предпочтения физическим или юридическим лицам при подготовке и принятии решений;

4) предоставление не предусмотренных законом преимуществ (протекционизм, семейственность, землячество и т.п.) при поступлении на работу в Общество и продвижение по карьерной лестнице;

5) использование в личных интересах или в интересах иных лиц информации, полученной при выполнении должностных обязанностей, если таковая не подлежит официальному распространению;

6) необоснованный отказ в предоставлении информации физическим и юридическим лицам, предоставление которой предусмотрено законодательством, задержка в её предоставлении, предоставление недостоверной или неполной информации;

7) требование от физических и юридических лиц документов, материалов и информации, предоставление которой указанными лицами не предусмотрено законодательством;

8) нарушение установленного законом порядка рассмотрения обращений физических и юридических лиц, а также установленного порядка рассмотрения (решения) иных входящих в их компетенцию вопросов;

9) дарение подарков и оказание неслужебных услуг вышестоящим должностным лицам, за исключением символических знаков внимания и символических сувениров в пределах стоимости, определенной гражданским законодательством, в соответствии с общепринятыми нормами вежливости и гостеприимства, а также при проведении протокольных и иных официальных мероприятий;

10) воспрепятствование физическим и юридическим лицам в реализации их прав и законных интересов;

11) принятие подарков или услуг в связи с исполнением своих должностных функций от коллег, юридических лиц, граждан и иных лиц, зависимых от них по работе, за общее покровительство или попустительство по работе.

11. В целях недопущения возникновения ситуаций, представляющих коррупционную опасность, все работники Общества **обязаны**:

1) исполнять должностные обязанности добросовестно и на высоком профессиональном уровне;

2) при исполнении должностных обязанностей не оказывать предпочтения каким-либо гражданам, группам и

организациям, если оказание предпочтения прямо не предусмотрено законом, быть независимыми от влияния отдельных лиц, граждан, групп и организаций;

3) при исполнении должностных обязанностей исключать действия, связанные с влиянием каких-либо личных, имущественных (финансовых) и иных интересов, препятствующих добросовестному исполнению должностных обязанностей;

4) соблюдать нормы служебной, профессиональной этики и правил делового поведения;

5) воздерживаться от поведения, которое могло бы вызвать сомнение в объективном исполнении должностных обязанностей, а также избегать конфликтных ситуаций, способных нанести ущерб их репутации и Обществу;

6) принимать предусмотренные законодательством меры по недопущению возникновения конфликта интересов и их урегулирования;

7) не использовать служебное положение для влияния на деятельность государственных и негосударственных органов и организаций, должностных лиц, субъектов предпринимательства, граждан при решении вопросов личного характера.

12. В целях недопущения возникновения ситуаций, представляющих коррупционную опасность, всем работникам Общества, вне зависимости от занимаемой должности и выполняемых функций, **запрещается**:

1) получать какое-либо незаконное вознаграждение (подарки, денежное вознаграждение, услуги и т.д.) от представителей государственных и негосударственных организаций, субъектов предпринимательства, граждан и иных лиц;

2) предлагать государственным и негосударственным организациям, субъектам предпринимательства, гражданам и иным лицам передавать им или иным лицам, в том числе и близким родственникам, какое-либо имущество, предоставлять

какие-либо услуги, осуществлять иные действия в своих личных интересах и интересах работников Общества, или указанных им лиц;

3) дарить подарки и оказывать неслужебные услуги вышестоящим должностным лицам, за исключением символических знаков внимания и символических сувениров в пределах стоимости, определенной гражданским законодательством, в соответствии с общепринятыми нормами вежливости и гостеприимства, а также при проведении протокольных и иных официальных мероприятий;

4) получать подарки и неслужебные услуги от подчиненных, за исключением символических знаков внимания и символических сувениров в соответствии с общепринятыми нормами вежливости и гостеприимства в пределах стоимости, определенной гражданским законодательством, в соответствии с общепринятыми нормами вежливости и гостеприимства, а также при проведении протокольных и иных официальных мероприятий.

III. Признаки действий, принуждающих работника к совершению коррупционного правонарушения

13. Коррупция проявляется в многообразных формах. Но наиболее опасной формой коррупции является сращивание преступных элементов с государственными и (или) квазигосударственными структурами, в результате чего лицо, исполняющее управленческие функции, или иное должностное лицо, прежде всего, работает в целях личного обогащения.

Коррупция обеспечивает прикрытие преступных действий отдельных лиц, использующих свое официальное положение, договоренностью по получению незаконной помощи на постоянной основе.

Коррупцию возможно классифицировать по многим критериям: по типу выгоды *(получение прибыли или уменьшение расходов)*; по направленности *(внутренняя и внешняя);* по способу взаимодействия субъектов, степени централизации, предсказуемости и т.д. Разные

проявления коррупции имеют различную этическую оценку: одни действия считаются правонарушениями, другие всего лишь безнравственными. К последним, как правило, относятся кумовство и покровительство на основе политической ориентации, отношения к роду (жузу) и т.п. Все это нарушает принцип справедливости при назначении на должность и существенно препятствует решению задач, поставленных как перед сотрудником, так и в целом решению задач и реализации целей организации.

14. В связи с этим для каждого работника Общества особо важным является соблюдение требований к служебному поведению, а также этических норм поведения, быть честными и неподкупными.

Потому что поведение, которое может восприниматься окружающими как обещание дачи взятки, незаконного вознаграждения или предложение дачи взятки либо как согласие принять взятку или как просьба о даче взятки *(незаконного вознаграждения)*, является неприемлемым для работников Общества, поскольку заставляет усомниться в его объективности и добросовестности, наносит ущерб репутации Общества.

Для предупреждения подобных негативных последствий работникам и обучающимся Общества следует уделять внимание манере своего общения с коллегами, представителями организаций, иными гражданами и, в частности, воздерживаться от поведения, которое может восприниматься окружающими как обещание или предложение дачи взятки либо как согласие принять взятку или как просьба о даче взятки *(незаконного вознаграждения)*.

15. Некоторые слова, выражения и жесты могут быть восприняты окружающими как просьба (намек) о даче взятки или незаконного вознаграждения, и поэтому необходимо воздерживаться от употребления подобных выражений при взаимодействии с гражданами или представителями государственных и негосударственных организаций, с субъектами предпринимательства и с иными лицами.

К таким выражениям относятся, например:

– «вопрос решить трудно, но можно»;

– «спасибо на хлеб не намажешь»;

– «договоримся»;

– «нужны более веские аргументы»;

– «нужно обсудить параметры»;

– «ну что делать будем?» и т.д.

16. Обсуждение определённых тем с представителями организаций и гражданами, особенно с теми из них, чья выгода зависит от решений и действий должностных лиц и работников Общества, может также восприниматься как просьба о даче взятки *(незаконного вознаграждения)*.

К числу таких тем относятся, например:

– низкий уровень заработной платы и нехватка денежных средств на реализацию тех или иных личных нужд;

– желание приобрести то или иное имущество, получить ту или иную услугу, отправиться в туристическую поездку;

– отсутствие работы у родственников;

– необходимость поступления детей в образовательные учреждения и т.д.

17. Определённые, исходящие предложения от работника (ов) и обучающихся Общества, особенно если они адресованы представителям организаций и гражданам, чья выгода зависит от их решений и действий, могут восприниматься как просьба о даче взятки *(незаконного вознаграждения)*. Это возможно даже в том случае, когда такие предложения продиктованы благими намерениями и никак не связаны с личной выгодой работника (ов).

К числу таких предложений относятся, например, предложения:

– предоставить работнику Общества и (или) его родственникам скидку;

– воспользоваться услугами конкретной компании и (или) экспертов для устранения выявленных нарушений, выполнения работ в рамках государственного контракта, подготовки необходимых документов;

– внести деньги в конкретный благотворительный фонд;

– поддержать конкретную спортивную команду и т.д.

18. Совершение лицами, выполняющими управленческие функции, и ответственными лицами Общества определённых действий также может восприниматься, как согласие принять взятку или просьба о даче взятки *(незаконного вознаграждения)*.

К числу таких действий, например, относятся:

– регулярное получение подарков;

– посещение ресторанов совместно с представителями организации, которая извлекла, извлекает или может извлечь выгоду из решений или действий (бездействия) должностного лица.

IV. Алгоритм действий работников Общества при возникновении ситуаций коррупционного характера

19. **Провокационные ситуации**: во избежание возможных провокаций со стороны обратившихся за услугой граждан и иных лиц, а также со стороны должностных лиц, осуществляющих проверку деятельности Общества, необходимо строго соблюдать следующие меры предосторожности:

1) не оставлять без присмотра служебные помещения, в которых находятся посетители, которые не являются работниками Общества, и личные вещи (одежда, портфели, сумки и. т. д.);

2) в случае обнаружения после ухода посетителя на рабочем месте или в личных вещах каких-либо посторонних предметов, не предпринимая никаких самостоятельных действий, немедленно доложить Антикоррупционной комплаенс-службе и руководству Общества.

20. **При предложении или вымогательстве взятки (незаконного вознаграждения):**

1) вести себя крайне осторожно, вежливо, без заискивания, не допуская опрометчивых высказываний, которые могли бы трактоваться взяткодателем (взятковымогателем) либо как готовность, либо как категорический отказ принять (дать) взятку (незаконное вознаграждение);

2) внимательно выслушать и точно запомнить предложенные Вам условия (размеры сумм, наименование товаров и характер услуг, сроки и способы передачи взятки (незаконного вознаграждения), форма подкупа, последовательность решения вопросов);

3) постараться перенести вопрос о времени и месте передачи взятки (незаконного вознаграждения) до следующей беседы и предложить хорошо знакомое Вам место для следующей встречи;

4) не берите инициативу в разговоре на себя, больше «работайте на прием», позволяйте потенциальному взяткополучателю (взяткодателю) «выговориться», сообщить Вам как можно больше информации;

5) поинтересуйтесь о гарантиях решения Вашего вопроса в случае вашего согласия дать взятку или совершить коммерческий подкуп;

6) незамедлительно сообщить о данном факте служебной запиской АКС и руководству Общества;

7) обратиться с письменным сообщением о готовящемся преступлении в соответствующие правоохранительные органы.

21. **При конфликте интересов:**

1) внимательно относиться к любой возможности конфликта интересов;

2) принимать меры по недопущению любой возможности возникновения конфликта интересов;

3) в письменной форме уведомить Антикоррупционную комплаенс-службу *(далее - АКС)* и непосредственного руководителя о возникшем конфликте интересов или о возможности его возникновения, как только Вам станет об этом известно;

4) принять меры по преодолению возникшего конфликта интересов самостоятельно или по согласованию с АКС и непосредственным руководителем.

Руководство Общества обязано своевременно:

1) отстранить лицо, являющегося стороной конфликта интересов, от исполнения должностных обязанностей и поручить другому лицу исполнение должностных обязанностей по вопросу, в связи с которым возник или может возникнуть конфликт интересов. Отстранение и поручение должно производиться в установленном законом порядке;

2) изменить должностные обязанности;

3) принять меры по устранению конфликта интересов.

V. Действия при принятии решения противодействовать коррупции

22. Одной из форм сообщения о правонарушении коррупционного характера является анонимное обращение в правоохранительные органы. Но в соответствии с частью 6 статьи 181 Уголовно-процессуального Кодекса Республики Казахстан анонимное сообщение об уголовном правонарушении не может служить поводом для начала досудебного расследования и анонимное сообщение обязательно проверяется.

23. В соответствии со статьей 24 Закона Республики Казахстан «О противодействии коррупции» лицо, сообщившее о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающее содействие в противодействии коррупции, находится под защитой государства и поощряется в порядке, установленном Правительством Республики Казахстан, и информация о лице, оказывающем содействие в противодействии коррупции, является государственным секретом и предоставляется в порядке, установленном законом. Разглашение указанной информации влечет ответственность, установленную законом.

Данная гарантия не распространяется на лиц, сообщивших заведомо ложную информацию о факте коррупционного правонарушения, которые подлежат ответственности в соответствии с законом.

24. В случае вымогательства взятки *(незаконного вознаграждения)* или коммерческого подкупа Вы, по своему усмотрению, можете обратиться с устным или письменным заявлением в уполномоченный орган по противодействию коррупции или в Call-центр «1424». Также необходимо сообщать о фактах коррупционных правонарушений, совершенных работниками Общества, по телефону «доверия» АКС Общества - **90-02-71** или «Горячей линии» по электронной почте: Oleynik56@internet.ru, WhatsApp мессенджер по номеру **+ 7 776 129 82 30**

В заявлении о факте предложения Вам взятки, ее вымогательстве, или коммерческого подкупа, поданного Вами в уполномоченный орган по противодействию коррупции (Антикоррупционная служба), необходимо точно указать:

1) кто из должностных лиц *(фамилия, имя, отчество, должность, учреждение)* предлагает Вам взятку *(незаконное вознаграждение)* или вымогает их;

2) какова сумма и характер предлагаемой или вымогаемой взятки (незаконного вознаграждения);

3) за какие конкретно действия (или бездействие) Вам предлагают взятку или вымогают ее, или совершают коммерческий подкуп;

4) в какое время, в каком месте и каким образом должна произойти непосредственная передача взятки *(незаконного вознаграждения)* или должен быть осуществлен коммерческий подкуп.

25.Наряду с обращением в уполномоченный орган по противодействию коррупции работники Общества обязаны незамедлительно информировать непосредственного руководителя, АКС и членов Правления. АКС своевременно передает сообщение Совету директоров Общества.

При этом работники, по мере возможности, предоставляют доказательную базу по своим доводам *(свидетели, документы, переписка, в том числе посредством мессенджеров, аудио и видео материалы и т.д.)* и передают его как в уполномоченный орган, так и АКС Общества.

26. Все поступившие сообщения о коррупционных правонарушениях незамедлительно регистрируются АКС в соответствующем журнале канцелярии университета и доводятся до сведения Совета директоров и Председателя Правления-Ректора Общества.

После выявления любого случая коррупционного правонарушения руководство Общества и АКС должны оценить ставшими известными факты и возможность наступления негативных последствий. Если они еще не имеют достаточно фактов для принятия решения, им следует начать служебное расследование, которое проводится в порядке, установленном Антикоррупционной политикой и Положением об антикоррупционной комплаенс-службе НАО «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова».

КАК СООБЩИТЬ О КОРРУПЦИИ В УНИВЕРСИТЕТЕ?!

ОБРАЩЕНИЕ В АНТИКОРРУПЦИОННУЮ КОМПЛАЕНС-СЛУЖБУ

Отправить по электронной почте:Oleynik56@internet.ru

WhatsApp мессенджер по номеру + 7 776 129 82 30

город Караганда, ул. Гоголя, 38, кабинет № 230

VI. Антикоррупционная комплаенс-служба университета 8 (7212) 90-02-71, мини АТС – 1401

Статья 16

В субъекте квазигосударственного сектора определяется структурное подразделение или ответственное лицо, исполняющее функции антикоррупционной комплаенс-службы, основной задачей которого является обеспечение соблюдения данной организацией и ее работниками законодательства Республики Казахстан о противодействии коррупции.

Антикоррупционная комплаенс-служба осуществляет свои полномочия независимо от исполнительного органа, должностных лиц субъекта квазигосударственного сектора, подотчетна Совету директоров, наблюдательному совету (при его наличии) или иному независимому органу управления и является независимой при обеспечении соблюдения требований законодательства Республики Казахстан о противодействии коррупции. Компетенция, организация и порядок деятельности антикоррупционной комплаенс-службы определяются внутренним актом субъекта квазигосударственного сектора.

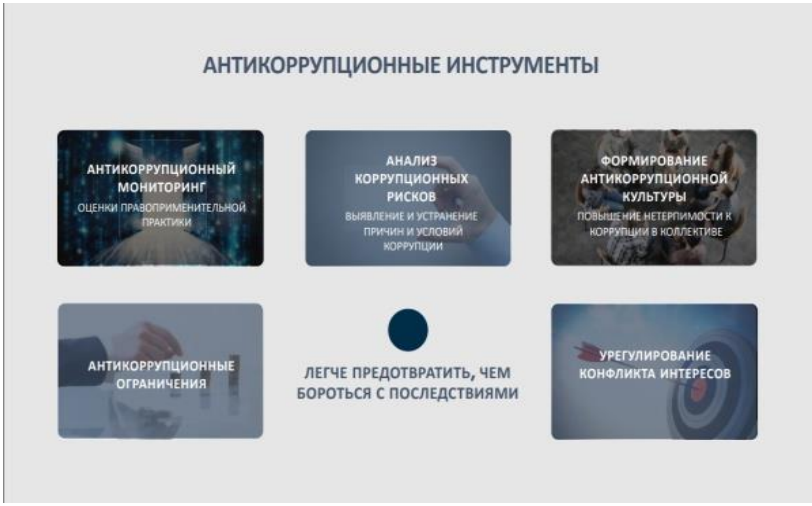
АНТИКОРРУПЦИОННЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ
АНТИКОРРУПЦИОННЫЙ МОНИТОРИНГ
ОЦЕНКИ ПРАВОПРИМЕНИТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКИ
АНАЛИЗ КОРРУПЦИОННЫХ РИСКОВ
ВЫЯВЛЕНИЕ И УСТРАНЕНИЕ ПРИЧИН И УСЛОВИЙ КОРРУПЦИИ
ФОРМИРОВАНИЕ АНТИКОРРУПЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ
ПОВЫШЕНИЕ НЕТЕРПИМОСТИ К КОРРУПЦИИ В КОЛЛЕКТИВЕ
АНТИКОРРУПЦИОННЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ
ЛЕГЧЕ ПРЕДОТВРАТИТЬ, ЧЕМ БОРОТЬСЯ С ПОСЛЕДСТВИЯМИ
УРЕГУЛИРОВАНИЕ КОНФЛИКТА ИНТЕРЕСОВ

ИНСТРУМЕНТЫ ПРЕВЕНЦИИ КОРУПЦИИ
АНТИКОРРУПЦИОННЫЙ МОНИТОРИНГ
выявление сфер наиболее подверженных коррупции
В ходе мониторинга изучаются:
- данные органов правовой статистики;
- обращения физических и юридических лиц;
- сведения неправительственных и международных организаций;
- данные социологических опросов;
- публикации в СМИ.
АНАЛИЗ КОРРУПЦИОННЫХ РИСКОВ
выявление причин и условий, способствующих коррупции
направления
выявление рисков в НПА
правовые коллизии и пробелы дискреционные нормы
выявление рисков в организационно-управленческой деятельности
управление персоналом, оказание госуслуг, выявление конфликта интересов и др.
виды
внешний
внутренний
7

27. Для обеспечения соблюдения Обществом, его работниками и обучающимися регуляторных требований по вопросам противодействия коррупции и иных антикоррупционных регуляторных требований, предусмотренных законодательством Республики Казахстан и международными договорами, ратифицированными Республикой Казахстан, которым Общество обязано следовать, а также внутренних документов Общества, устанавливающим политики и процедуры по исполнению указанных требований, в Обществе создается Антикоррупционная комплаенс-служба.

Деятельность Антикоррупционной комплаенс - службы регламентируется внутренним нормативным документом (Положением), утверждаемым Советом директоров.

28. Антикоррупционная комплаенс-служба осуществляет свои полномочия независимо от исполнительного органа, должностных лиц квазигосударственного сектора, подотчетна Совету директоров и является независимой при обеспечении соблюдения требований законодательства Республики

Казахстан о противодействии коррупции. При этом руководитель Антикоррупционной комплаенс-службы, определяется с учетом потенциального конфликта интересов. Не допускается совмещение функций антикоррупционной комплаенс-службы с другими структурными подразделениями Общества.

29. Территориальное подразделение уполномоченного органа по противодействию коррупции оказывает методологическую, методическую и информационную поддержку Антикоррупционной комплаенс-службе.

30. Взаимодействие антикоррупционной комплаенс-службы со структурными подразделениями Общества строится на основе взаимной вежливости и корректности в работе.

Консультирование:

- По вопросам противодействия коррупции;
- О ходе рассмотрения заявленийи и сообщений;
- Поощрения лиц,сообщивших о факте коррупции;
- Иные вопросы, входящие в компетенцию антикоррупционной комплаенс - службы университета.

Прием сообщений:

- о коррупционных фактах, в том числе о совершенных или готовящихся коррупционных правонарушениях;
- о незаконных действиях (бездействиях) сотрудников, преподавателей и работников административно-управленческого персонала, а также членов правления Общества;
- о несоответствии уровня ППС профессиональным стандартам;
- о нарушениях при приеме и увольнении работников университета;
- отклики, предложения

VII. КАК СООБЩИТЬ О КОРРУПЦИИ?!

СООБЩАТЬ О КОРРУПЦИИ ОЧЕНЬ ВАЖНО ANTIKOR

КОРРУПЦИЯ - БОЛЕЗНЬ,
КОТОРАЯ
ПЕРЕДАЕТСЯ
ЧЕРЕЗ
ГРЯЗНЫЕ
ДЕНЬГИ
ANTIKOR
Агентство Республики Казахстан
по противодействию коррупции
(Антикоррупционная служба)
1424
Call-центр
ЗВОНОК
БЕСПЛАТНЫЙ

Call-центр
ANTIKOR
1424
ЗВОНОК
БЕСПЛАТНЫЙ
Дача взятки
лишает свободы
и будущего.
Вы столкнулись
с коррупцией –
ЗВОНИТЕ!
НЕ МОЛЧИТЕ!
ANTIKOR
Агентство Республики Казахстан
по противодействию коррупции
(Антикоррупционная служба)

НЕ МОЛЧИТЕ!
·Вымогают взятку
·Имеете информацию
о фактах коррупции
Сообщайте!
1424
Call-центр
ЗВОНОК
БЕСПЛАТНЫЙ
ANTIKOR
Агентство Республики Казахстан
по противодействию коррупции
(Антикоррупционная служба)
Call-центр
ЗВОНОК
БЕСПЛАТНЫЙ
1424

РЕШЕНИЕ
ОДНОГО
МОЖЕТ СПАСТИ
ВСЕХ ОСТАЛЬНЫХ
ANTIKOR
СТОЛКНУЛСЯ
С КОРРУПЦИЕЙ
ЗВОНИ
ЗВОНОК
БЕСПЛАТНЫЙ
1424
Call-центр

31.Устные сообщения и письменные заявления о преступлениях принимаются. Данные вопросы регламентируются статьями 181, 185 - 186 Уголовно-процессуального кодекса Республики Казахстан.

В дежурной части правоохранительного органа, Вас обязаны выслушать и принять сообщение в устной или письменной форме. При этом Вам следует поинтересоваться фамилией, должностью и рабочим телефоном сотрудника, принявшего сообщение.

Вы имеете право получить копию своего заявления с отметкой о регистрации его в правоохранительном органе или талон-уведомление, в котором указываются сведения о сотруднике, принявшем сообщение, и его подпись, регистрационный номер, наименование, адрес и телефон правоохранительного органа, дата приема сообщения.

В правоохранительном органе полученное от Вас сообщение (заявление) должно быть незамедлительно зарегистрировано и доложено вышестоящему руководителю для осуществления процессуальных действий согласно требованиям законодательства Республики Казахстан.

Вы имеете право выяснить в правоохранительном органе, которому поручено заниматься исполнением Вашего заявления, о характере принимаемых мер и требовать приема Вас руководителем соответствующего подразделения для получения более полной информации по вопросам, затрагивающим Ваши права и законные интересы.

В случае отказа принять от Вас сообщение *(заявление)* Вы имеете право обжаловать эти незаконные действия в вышестоящих инстанциях, а также подать жалобу на неправомерные действия сотрудников правоохранительных органов в вышестоящий орган, осуществляющую прокурорский надзор за деятельностью правоохранительных органов и силовых структур.

Действие или бездействие органа, ведущего борьбу с коррупцией по поощрению лиц, сообщивших о факте

коррупционного правонарушения или иным образом оказывающих содействие в борьбе с коррупцией, может быть обжаловано в судебном порядке.

32. Гарантии неприкосновенности лиц, оказывающих содействие в борьбе с коррупцией

Лицо, сообщившее о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающее содействие в борьбе с коррупцией, находится под защитой государства.

Информация о лице, оказывающем содействие в борьбе с коррупцией, является государственным секретом и представляется только по запросам органов, предусмотренными действующим антикоррупционным законодательством или суда в порядке, установленном законом. Разглашение этой информации влечет ответственность, установленную законом.

Лицо, сообщившее о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающее содействие в борьбе с коррупцией, поощряется в порядке, предусмотренном Правительством Республики Казахстан.

33. Условия, основания и порядок поощрения

Приказом Председателя Агентства Республики Казахстан по противодействию коррупции (Антикоррупционной службы) от 29 августа 2023 года № 270 утверждены Правила поощрения лиц, сообщивших о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающих (оказавших) содействие в противодействии коррупции (далее - Правила), которые разработаны в соответствии с пунктом 3 статьи 24 Закона РК "О противодействии коррупции" и определяют порядок поощрения лиц, сообщивших о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающих содействие в противодействии коррупции.

Согласно этим Правилам, для лиц, сообщивших о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающих (оказавших) содействие в противодействии коррупции, устанавливаются поощрения, осуществляемые в форме единовременного денежного вознаграждения, путем награждения грамотой или объявления благодарности.

По коррупционным правонарушениям, по которым сумма взятки или причиненного ущерба либо стоимость представленных льгот или оказанных услуг не превышает одной тысячи месячных расчетных показателей (далее – МРП) или отсутствует ущерб, единовременное денежное вознаграждение устанавливается в следующих размерах:

1) по административным делам о коррупционных правонарушениях – 30 МРП;

2) по уголовным делам о коррупционных преступлениях небольшой тяжести – 40 МРП;

3) по уголовным делам о коррупционных преступлениях средней тяжести – 50 МРП;

4) по уголовным делам о тяжких коррупционных преступлениях – 70 МРП;

5) по уголовным делам об особо тяжких коррупционных преступлениях – 100 МРП.

По коррупционным правонарушениям, по которым сумма взятки или причиненного ущерба или стоимость

представленных льгот или оказанных услуг превышает одну тысячу МРП, единовременное денежное вознаграждение составляет десять процентов от суммы взятки или причиненного ущерба, или представленных льгот, или оказанных услуг, но не более четырех тысяч МРП.

При определении размера поощрения применяется месячный расчетный показатель, действующий на дату вступления в силу актов, указанных в пункте 8 настоящих Правил.

Финансирование поощрений производится за счет средств республиканского бюджета.

Содействие в противодействии коррупции включает:

1) сообщение о факте совершения коррупционного правонарушения;

2) представление информации о местонахождении разыскиваемого лица, совершившего коррупционное правонарушение;

3) иное содействие, имевшее (имевшее впоследствии) значение для выявления, пресечения, раскрытия и расследования коррупционного правонарушения.

Поощрение осуществляется в случае, если информация, представленная лицом, соответствовала действительности, либо если иное содействие в противодействии коррупции, оказанное лицом, повлияло на выявление, пресечение, раскрытие и расследование коррупционного правонарушения и в отношении виновного лица:

1) вступило в законную силу постановление суда о наложении административного взыскания;

2) вступил в законную силу обвинительный приговор;

3) утверждено прокурором постановление органа уголовного преследования о прекращении уголовного дела, вступило в законную силу постановление суда о прекращении уголовного дела на основании пунктов 3), 4), 9), 10), 11) и 12) части первой статьи 35 или статьи 36 Уголовно-процессуального кодекса Республики Казахстан.

Если на основании информации лица, сообщившего о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающего (оказавшего) содействие в противодействии коррупции, выявлено несколько преступлений:

1) разной степени тяжести, выплата единовременного денежного вознаграждения осуществляется за наиболее тяжкое из них в размере, установленном пунктом 2 настоящих Правил;

2) одинаковой степени тяжести, выплата единовременного денежного вознаграждения осуществляется один раз.

Глава 34. АДМИНИСТРАТИВНЫЕ КОРРУПЦИОННЫЕ ПРАВОНАРУШЕНИЯ

Статья 676. Предоставление незаконного материального вознаграждения физическими лицами

Статья 677. Получение незаконного материального вознаграждения лицом, уполномоченным на выполнение государственных функций, либо приравненным к нему лицом

Статья 678. Предоставление незаконного материального вознаграждения юридическими лицами

Статья 679. Осуществление незаконной предпринимательской деятельности и получение незаконных доходов государственными органами и органами местного самоуправления

Статья 680. Непринятие руководителями государственных органов мер по противодействию коррупции

Статья 681. Принятие на работу лиц, ранее совершивших коррупционное преступление

ПОДАРКИ

Деньги, ценные бумаги, имущество, права на имущество или выгода за выполнение государственных функций, посредничество

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Предупреждение о неполном служебном соответствии/увольнение

Сдать в Фонд (ТД КГИП МФ РК в течении 7 дней)/выкупить

Заполнить «Уведомление о получении подарка» *(в течение 7 календарных дней со дня получения подарка)* Международный стандарт ISO 37001:2016

Стоимость подарка вразмере до 2 МРП - административная ответственность

Физлицо, дающее наказывается штрафом в размере 200 МРП, должностному лицу - в размере 600 МРП.

Юридическое лицо, дающее наказывается штрафом в размере 750 МРП, повторно втечение года в размере 1500 МРП

1 МРП с 1января 2025 года - 3932 тенге

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Статья 50 Закона РК «О государственной службе»

Статьи 676-678, 472 Кодекса Республики Казахстан об административных правонарушениях

Примечание к статье 366 Уголовного кодекса Республики Казахстан

ПРИМЕРЫ

Подарок за сдачу рубежных зачетов, экзаменов, дипломных работ

Подарок в связи с трудоустройством, быстрое решение вопроса

Подарки от коробки шоколада до картин и часов

Рекламная продукция

Билеты на концерты, частные вечера за счет бизнесменов и др.

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

ПЕРСОНАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ РУКОВОДИТЕЛЕЙ

Коррупция со стороны подчиненных работников (сотрудников)

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Политические государственные служащие:отставка

Административные государственные служащие: неполное служебное соответствие/увольнение

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Законы РК «О противодействии коррупции», «О государственной службе»

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

НЕПРИНЯТИЕ РУКОВОДИТЕЛЕМ МЕР ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ КОРРУПЦИИ

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Дисциплинарная ответственность/увольнение

Влечет штраф в размере 100 МРП

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Статья 680 Кодекса Республики Казахстан об Административных правонарушениях

Законы РК «О противодействии коррупции», «О государственной службе»

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

Глава 15. КОРРУПЦИОННЫЕ И ИНЫЕ УГОЛОВНЫЕ ПРАВОНАРУШЕНИЯ ПРОТИВ ИНТЕРЕСОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ И ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ

Статья 361. Злоупотребление должностными полномочиями

Статья 362. Превышение власти или должностных полномочий

Статья 363. Присвоение полномочий должностного лица

Статья 364. Незаконное участие в предпринимательской деятельности

Статья 365. Воспрепятствование законной предпринимательской деятельности

Статья 366. Получение взятки

Статья 367. Дача взятки

Статья 368. Посредничество во взяточничестве

Статья 369. Служебный подлог

Статья 370. Бездействие по службе

Статья 370-1. Бездействие по службе лица, занимающего ответственную государственную должность, или иного руководителя правоохранительного или специального государственного органа

Статья 370-2. Отказ или уклонение сотрудника правоохранительного или специального государственного органа от исполнения обязанностей службы

Статья 371. Халатность

Глава 9. УГОЛОВНЫЕ ПРАВОНАРУШЕНИЯ ПРОТИВ ИНТЕРЕСОВ СЛУЖБЫ В КОММЕРЧЕСКИХ И ИНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ

Статья 250. Злоупотребление полномочиями

Статья 251. Злоупотребление полномочиями частными нотариусами, оценщиками, частными судебными исполнителями, медиаторами и аудиторами, работающими в составе аудиторской организации

Статья 252. Превышение полномочий служащими частных охранных служб

Статья 253. Коммерческий подкуп

Статья 254. Недобросовестное отношение к обязанностям

ХАЛАТНОСТЬ / БЕЗДЕЙСТВИЕ

Неисполнение обязанностей - получение от этого выгоды, недобросовестное, небрежное отношение к службе - причинение вреда правам и интересам граждан

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Штраф в размере от 1ООО до 4000 МРП, от 2000 до 5000 МРП

Ограничение либо лишение свободы от 1 до 4-х лет или от 400 до 1ООО часов общественных работ

Ограничение либо лишение свободы от 1 до 4-х лет или от 400 до 1ООО часов общественных работ

Ограничение либо лишение свободы от 2 до 5 лет или 600-1200 часов общественных работ

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Статьи 371 и 370 Уголовного кодекса Республики Казахстан

ПРИМЕРЫ

Некачественное изучение проблемы *(в личных целях, выгоды*) приводит к негативным последствиям

Игнорирование обращений студентов, ППС и работников *(в личных целях, выгоды)* по поводу жизнедеятельности университета

1 МРП с 1января 2025 года – 3932 тенге

ЗЛОУПОТРЕБЛЕНИЕ ДОЛЖНОСТНЫМИ ПОЛНОМОЧИЯМИ / ПРЕВЫШЕНИЕ

Извлечение выгоды вопреки интересам университета

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Штраф в размере от 2000 до 5000 МРП

Ограничение либо лишение свободы от 2-10 лет или 600-1200 часов общественных работ

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Статьи 361, 362 Уголовного кодекса Республики Казахстан

ПРИМЕРЫ

Использование государственного имущества (университета) в личных целях (автотранспорт, материально-технические средства)

Получение справок, документов, услуг - по звонку

Выдача университетских средств в виде материальной и нематериальной помощи без надлежащей проверки документов, фактических обстоятельств, растрата бюджетных средств

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

СЛУЖЕБНЫЙ ПОДЛОГ

Внесение в документы ложных сведений/искажение действительного содержания

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Штраф в размере от 2000 до 3000 МРП или 600-800 часов общественных работ

Ограничение либо лишение свободы от 2 до 5 лет

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Статья 369 Уголовного кодекса Республики Казахстан

ПРИМЕРЫ

Ложные реквизиты в официальных документах (проставление даты, подделка подписи)

Удаление части сведения в официальном документе

Подписание акта выполненных работ при фактическом отсутствии

Подлог, подмена листов в официальных документах

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

ЗАВЕДОМО ЛОЖНАЯ ИНФОРМАЦИЯ О ФАКТЕ КОРРУПЦИОННОГО ПРАВОНАРУШЕНИЯ

Актуальность и достоверность информации

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Предупреждение либо штраф в размере 20 МРП, повторно в течение года в размере 40 МРП

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Статья 439 Кодекса Республики Казахстан об административных правонарушениях

ПООЩРЕНИЕ ЛИЦ, СООБЩИВШИХ О КОРРУПЦИИ

Защита государства

Единовременное вознаграждение в размере от 30 до 100 МРП, 10 % от суммы взятки, в размере до 4000 МРП (около 16 млн. тг)

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

ВЗЯТОЧНИЧЕСТВО

Деньги, ценные бумаги, имущество, права на имущество или выгода за выполнение государственных функций, посредничество

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Наказывается штрафом в размере от 20 до 80 кратной суммы взятки

Лишение свободы на срок от 3 до 15 лет, конфискация имущества, пожизненное лишение права занимать должности/определенной деятельности

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Статьи 366-368 Уголовного кодекса Республики Казахстан

ПРИМЕРЫ

Взятка за положительное решение по вопросам распределения грантов, мест в общежитий

Выдача архивных справок, транскриптов, дипломов в ускоренные сроки

За покровительство подчиненного

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

34. Отдельные аспекты уголовной ответственности за взяточничество

Взятка

Получение взятки - одно из самых опасных должностных преступлений, особенно если оно совершается группой лиц или сопровождается вымогательством, которое заключается в получении должностным лицом преимуществ и выгод за законные или незаконные действия (бездействие).

Дача взятки - преступление, направленное на склонение должностного лица к совершению законных или незаконных действий (бездействия), либо предоставлению, получению каких-либо преимуществ в пользу дающего, в том числе за общее покровительство или попустительство по службе.

Посредничество во взяточничестве - непосредственная передача по поручению взяткодателя или взяткополучателя либо иное способствование взяткодателю и (или) взяткополучателю в достижении либо реализации соглашения между ними о получении и даче взятки

Под взяткой понимается:

Предметы - деньги, в том числе валюта, банковские чеки и ценные бумаги, изделия из драгоценных металлов и камней, автомашины, продукты питания, видеотехника, бытовые приборы и другие товары, квартиры, дачи, загородные дома, гаражи, земельные участки и другая недвижимость.

Услуги и выгоды - лечение, ремонтные и строительные работы, санаторные и туристические путевки, поездки за границу, оплата развлечений и других расходов безвозмездно или по заниженной стоимости.

Завуалированная форма взятки - банковская ссуда в долг или под видом погашения несуществующего долга, оплата товаров, купленных по заниженной цене, покупка товаров по завышенной цене, заключение фиктивных трудовых договоров с выплатой зарплаты взяточнику, его родственникам, друзьям, получение льготного кредита, завышение гонораров за лекции, статьи, и книги, «случайный» выигрыш в казино, уменьшение арендной платы, увеличение процентных ставок по кредиту и т.д.

Взятка может быть предложена как напрямую («если вопрос будет решен в нашу пользу, то получите……»), так и косвенным образом.

Гражданин, давший взятку или совершивший коммерческий подкуп, может быть освобожден от ответственности, если:

– установлен факт вымогательства;

– гражданин добровольно сообщил в правоохранительные органы о содеянном.

Заведомо ложный донос, соединенный с обвинением лица в совершении коррупционного, тяжкого или особо тяжкого преступления либо совершенное из корыстных побуждений рассматривается Уголовным кодексом Республики Казахстан как преступление и наказывается лишением свободы на срок от трех до восьми лет ***(часть третья статьи 419 УК)***, деяние, предусмотренное частями второй и третьей настоящей статьи, совершенные в интересах преступной группы,- наказываются лишением свободы от пяти до двенадцати лет ***(часть четвертая статьи 419 УК РК).***

35. Кто может быть привлечен к уголовной ответственности за получение взятки?

Взяткополучателем может быть признано должностное лицо-уполномоченное на выполнение государственных функций, и лицо, приравненное к нему.

Лица, занимающие ответственную государственную должность, лица, занимающие должности, устанавливаемые Конституцией Республики Казахстан, конституционными и иными законами Республики Казахстан для непосредственного исполнения функций государства и полномочий государственных органов.

Уголовное наказание за взяточничество

Получение взятки рассматривается Уголовным кодексом Республики Казахстан, как более общественно опасное деяние, нежели дача взятки.

Статья 366 УК РК. Получение взятки

1.Получение лицом, уполномоченным на выполнение

государственных функций, либо приравненным к нему лицом, или лицом, занимающим ответственную государственную должность, либо должностным лицом, а равно должностным лицом иностранного государства или международной организации лично или через посредника взятки в виде денег, ценных бумаг, иного имущества, права на имущество или выгод имущественного характера для себя или других лиц за действия (бездействие) в пользу взяткодателя или представляемых им лиц, если такие действия (бездействие) входят в служебные полномочия этого лица, либо оно в силу должностного положения может способствовать таким действиям (бездействию), а равно за общее покровительство или попустительство, -

наказывается штрафом в размере от двадцатикратной до пятидесятикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок до пяти лет, с конфискацией имущества, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

1-1. То же деяние, совершенное сотрудником правоохранительного органа или лицом, занимающим ответственную государственную должность в правоохранительном органе, или судьей, - наказывается штрафом в размере от тридцатикратной до пятидесятикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок до шести лет, с конфискацией имущества, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

2. Деяния, предусмотренные частями первой и 1-1 настоящей статьи, совершенные в значительном размере, а равно получение взятки за незаконные действия (бездействие) - наказываются штрафом в размере от пятидесятикратной до шестидесятикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок от трех до семи лет, с конфискацией имущества, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

3. Деяния, предусмотренные частями первой, 1-1 или второй настоящей статьи, если они совершены:

1) путем вымогательства;

2) группой лиц по предварительному сговору;

3) в крупном размере;

4) неоднократно, - наказываются штрафом в размере от шестидесятикратной до семидесятикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок от семи до двенадцати лет, с конфискацией имущества, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

4. Деяния, предусмотренные частями первой, 1-1, второй или третьей настоящей статьи, если они совершены преступной группой, а равно в особо крупном размере, - наказываются штрафом в размере от семидесятикратной до восьмидесятикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок от десяти до пятнадцати лет, с конфискацией имущества, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

Примечание. Не является преступлением в силу малозначительности и преследуется в дисциплинарном или административном порядке получение впервые лицом, указанным в части первой настоящей статьи, имущества, права на имущество или иной имущественной выгоды в качестве подарка при отсутствии предварительной договоренности за ранее совершенные законные действия (бездействие), если стоимость подарка не превышала двух месячных расчетных показателей.

Статья 367. Дача взятки

1.Дача взятки лицу, уполномоченному на выполнение государственных функций, либо приравненному к нему лицу, или лицу, занимающему ответственную государственную должность, либо должностному лицу, а равно должностному лицу иностранного государства или международной организации лично или через посредника -

наказывается штрафом в размере от двадцатикратной до тридцатикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок до пяти лет, с конфискацией имущества или без таковой, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

2. То же деяние, совершенное в значительном размере, -

наказывается штрафом в размере от тридцатикратной до сорокакратной суммы взятки либо лишением свободы на срок от трех до семи лет, с конфискацией имущества или без таковой, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

3. Деяния, предусмотренные частями первой или второй настоящей статьи, если они совершены:

1) группой лиц по предварительному сговору;

2) в крупном размере;

3) неоднократно, -

наказываются штрафом в размере от сорокакратной до пятидесятикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок от семи до двенадцати лет, с конфискацией имущества, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

4. Деяния, предусмотренные частями первой, второй или третьей настоящей статьи, если они совершены в особо крупном размере или преступной группой, -

наказываются штрафом в размере от пятидесятикратной до шестидесятикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок от десяти до пятнадцати лет, с конфискацией имущества, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

Примечания.

1. Не влечет уголовной ответственности передача впервые лицу, указанному в части первой статьи 366 настоящего Кодекса, за ранее совершенные им законные действия (бездействие) подарка в сумме или стоимостью, не превышающей двух месячных расчетных показателей, если

совершенные этим лицом действия (бездействие) не были обусловлены предварительной договоренностью.

2. Лицо, давшее взятку, освобождается от уголовной ответственности, если в отношении него имело место вымогательство взятки со стороны лица, указанного в части первой статьи 366 настоящего Кодекса, или если это лицо добровольно сообщило правоохранительному или специальному государственному органу о даче взятки.

Статья 368. Посредничество во взяточничестве

1. Посредничество во взяточничестве, то есть способствование взяткополучателю и взяткодателю в достижении или реализации соглашения между ними о получении и даче взятки, -

наказывается штрафом в размере от десятикратной до двадцатикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок до трех лет, с конфискацией имущества или без таковой, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

2. То же деяние, совершенное неоднократно либо преступной группой или лицом с использованием своего служебного положения, -

наказывается штрафом в размере от двадцатикратной до тридцатикратной суммы взятки либо лишением свободы на срок до шести лет, с конфискацией имущества, с пожизненным лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью.

36. **Как действовать в случае предложения или вымогательства взятки**

• вести себя крайне осторожно, вежливо, без заискивания, не допуская опрометчивых высказываний, которые могли бы трактоваться взяткодателем (взятковымогателем) либо как готовность, либо как категорический отказ принять (дать) взятку;

• внимательно выслушать и точно запомнить предложенные Вам условия (размеры сумм, наименование товаров и характер услуг, сроки и способы передачи взятки, форма коммерческого подкупа, последовательность решения вопросов);

• постараться перенести вопрос о времени и месте передачи взятки до следующей беседы и предложить хорошо знакомое Вам место для следующей встречи;

• не берите инициативу в разговоре на себя, больше «работайте на прием», позволяйте потенциальному взяткополучателю (взяткодателю) «выговориться», сообщить Вам как можно больше информации;

• при наличии у Вас диктофона постараться записать (скрытно) предложение о взятке или ее вымогательстве.

37. Что следует предпринять сразу после свершившегося факта предложения или вымогания взятки?

Доложить о данном факте - в уполномоченный орган по противодействию коррупции (Антикоррупционная служба), территориальное подразделение уполномоченного органа по противодействию коррупции.

Обратиться с устным или письменным сообщением о готовящемся преступлении в один из правоохранительных органов по месту Вашей работы или в их вышестоящие органы.

В случаях предложения или вымогательства взятки со стороны представителей местных органов власти, сотрудников правоохранительных органов и иных государственных учреждений, Вы можете обращаться непосредственно в подразделения собственной безопасности этих органов, которые занимаются вопросами пресечения преступлений, совершаемых их сотрудниками либо в органы Комитета национальной безопасности РК, его территориальные подразделения.

Попасть на прием к руководителю правоохранительного органа, куда Вы обратились с сообщением о предложении Вам взятки или ее вымогательстве.

Написать заявление о факте предложения Вам взятки или ее вымогательстве, в котором точно указать:

• кто из должностных лиц (фамилия, имя, отчество, должность, учреждение) предлагает Вам взятку или вымогает ее;

• какова сумма и характер предлагаемой или вымогаемой взятки;

• за какие конкретно действия (или бездействие) Вам предлагают взятку или вымогают ее;

• в какое время, в каком месте и каким образом должна произойти непосредственная передача взятки;

• в дальнейшем действовать в соответствии с указаниями правоохранительного органа;

• направить в установленном порядке.

38. Отдельные аспекты уголовной ответственности за уголовные правонарушения против интересов службы в коммерческих и иных организациях

Статья 250. Злоупотребление полномочиями

1. Использование лицом, выполняющим управленческие функции в коммерческой или иной организации, своих полномочий вопреки законным интересам этой организации и в целях извлечения выгод и преимуществ для себя или других лиц или организаций либо нанесения вреда другим лицам или организациям, если это повлекло причинение существенного вреда правам и законным интересам граждан или организаций либо охраняемым законом интересам общества или государства, -

наказывается штрафом в размере до четырех тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи часов, либо ограничением свободы на срок до четырех лет, либо лишением свободы на тот же срок, с конфискацией имущества или без

таковой, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до пяти лет.

2. Те же деяния, совершенные руководящим работником финансовой организации, банковского и (или) страхового холдинга, крупным участником (крупным акционером) - физическим лицом, руководителем, членом органа управления, руководителем, членом исполнительного органа, главным бухгалтером крупного участника (крупного акционера) - юридического лица финансовой организации, причинившие крупный ущерб гражданину, юридическому лицу, государству, финансовой организации, -

наказываются штрафом в размере до четырех тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи часов, либо ограничением свободы на срок до четырех лет, либо лишением свободы на тот же срок, с конфискацией имущества или без таковой, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок от пяти лет до установления запрета занимать должность руководящего работника финансовой организации, банковского и (или) страхового холдинга являться крупным участником (крупным акционером) финансовой организации пожизненно.

Статья 251. Злоупотребление полномочиями частными нотариусами, оценщиками, частными судебными исполнителями, медиаторами и аудиторами, работающими в составе аудиторской организации

1. Использование частным нотариусом, оценщиком, частным судебным исполнителем, медиатором, аудитором, работающим в составе аудиторской организации, или руководителем аудиторской организации своих полномочий вопреки задачам своей деятельности и в целях извлечения

выгод и преимуществ для себя или других лиц, или организаций либо нанесения вреда другим лицам или организациям, если это деяние причинило существенный вред правам и законным интересам граждан или организаций либо охраняемым законом интересам общества или государства, -

наказывается штрафом в размере до четырех тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи часов, либо ограничением свободы на срок до четырех лет, либо лишением свободы на тот же срок, с конфискацией имущества или без таковой, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до пяти лет.

2. То же деяние, совершенное в отношении заведомо несовершеннолетнего или недееспособного лица либо неоднократно, -

наказывается штрафом в размере до пяти тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи двухсот часов, либо ограничением свободы на срок до пяти лет, либо лишением свободы на тот же срок, с конфискацией имущества или без таковой, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до пяти лет.

Статья 252. Превышение полномочий служащими частных охранных служб

1. Превышение руководителем или служащим частной охранной службы полномочий, предоставленных им в соответствии с лицензией, вопреки задачам своей деятельности, если это деяние совершено с применением насилия или угрозой его применения, -

наказывается штрафом в размере до пяти тысяч месячных

расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи двухсот часов, либо ограничением свободы на срок до пяти лет, либо лишением свободы на тот же срок, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до пяти лет или без такового.

2. То же деяние, совершенное с применением оружия или специальных средств или причинившее тяжкие последствия, -

наказывается лишением свободы на срок от трех до восьми лет с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до пяти лет.

Статья 253. Коммерческий подкуп

1. Незаконная передача лицу, выполняющему управленческие функции в коммерческой или иной организации, денег, ценных бумаг или иного имущества, а равно незаконное оказание ему услуг имущественного характера за использование им своего служебного положения, а также за общее покровительство или попустительство по службе в интересах лица, осуществляющего подкуп, -

наказываются штрафом в размере до пяти тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи двухсот часов, либо ограничением свободы на срок до пяти лет, либо лишением свободы на тот же срок.

2. Те же деяния, совершенные неоднократно либо группой лиц по предварительному сговору, либо в крупном размере, -

наказываются штрафом в размере от тридцатикратной до сорокакратной суммы переданных денег или стоимости переданного имущества либо лишением свободы на срок от семи до двенадцати лет с конфискацией имущества.

3. Деяния, предусмотренные частями первой или второй настоящей статьи, совершенные преступной группой либо в особо крупном размере, -

наказываются штрафом в размере от сорокакратной до пятидесятикратной суммы переданных денег или стоимости переданного имущества либо лишением свободы на срок от десяти до пятнадцати лет с конфискацией имущества.

4. Незаконное получение лицом, выполняющим управленческие функции в коммерческой или иной организации, денег, ценных бумаг, другого имущества, а равно пользование услугами имущественного характера за использование своего служебного положения, а также за общее покровительство или попустительство по службе в интересах лица, осуществляющего подкуп,-

наказываются штрафом в размере до пяти тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи двухсот часов, либо ограничением свободы на срок до пяти лет, либо лишением свободы на тот же срок, с конфискацией имущества, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до двух лет.

5. Деяния, предусмотренные частью четвертой настоящей статьи, если они:

1) совершены группой лиц по предварительному сговору;

2) совершены неоднократно;

3) сопряжены с вымогательством;

4) в крупном размере, -наказываются штрафом в размере от шестидесятикратной до семидесятикратной суммы переданных денег или стоимости переданного имущества либо лишением свободы на срок от семи до двенадцати лет с конфискацией имущества, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет.

6. Деяния, предусмотренные частями четвертой или пятой настоящей статьи, если они совершены преступной группой или в особо крупном размере, - наказываются штрафом в размере от семидесятикратной до восьмидесятикратной суммы переданных денег или стоимости переданного имущества либо лишением свободы на срок от десяти до пятнадцати лет с конфискацией имущества, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до пяти лет.

Примечания.

1. Лицо, совершившее деяния, предусмотренные частями первой или второй настоящей статьи, освобождается от уголовной ответственности, если в отношении его имело место вымогательство или если оно добровольно сообщило о подкупе правоохранительному или специальному государственному органу.

2. Не являются преступлением в силу малозначительности и преследуются в дисциплинарном или административном порядке передача или получение имущества, оказание услуг имущественного характера или пользование такими услугами в качестве подарка или вознаграждения при отсутствии предварительной договоренности за ранее совершенные законные действия, если стоимость имущества или услуг не превышает двух месячных расчетных показателей.

Статья 254. Недобросовестное отношение к обязанностям

Невыполнение или ненадлежащее выполнение лицом, выполняющим управленческие функции в коммерческой или иной организации, своих обязанностей вследствие недобросовестного или небрежного отношения к службе, если это повлекло смерть человека или иные тяжкие последствия,-

наказывается ограничением свободы на срок до пяти лет либо лишением свободы на тот же срок, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет или без такового.

VIII. АНТИКОРРУПЦИОННЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ

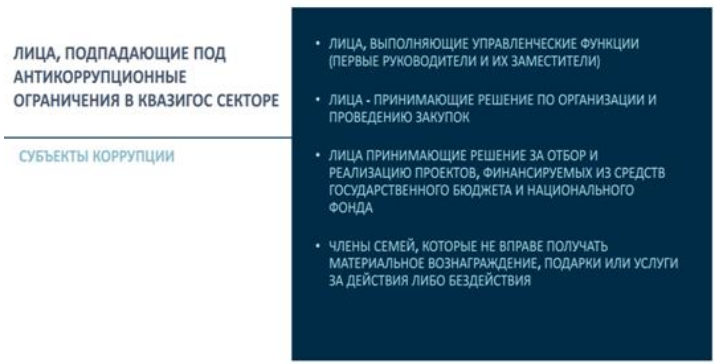

39. **Антикоррупционные ограничения** - это запреты на совершение определенных действий или занятие определенной деятельностью, которые принимают на себя государственные служащие и кандидаты на государственную службу, лицами, уполномоченными на выполнение государственных функций, лицами, приравненными к ним.

Цель ограничений: предупреждение коррупции и исключение условий для коррупционного поведения за счет недопущения использования служебных полномочий в личных, групповых или иных неслужебных интересах.

Перечень ограничений. Статьей 12 Закона РК «О противодействии коррупции» устанавливаются антикоррупционные ограничения по:

• осуществлению деятельности, не совместимой с выполнением государственных функций;

• недопустимости совместной службы (работы) близких родственников, супругов и свойственников;

• использованию служебной и иной информации, не подлежащей официальному распространению, в целях получения или извлечения имущественных и неимущественных благ и преимуществ;

• принятию материального вознаграждения, подарков или услуг за действия (бездействие) в пользу лиц, их предоставивших, если такие действия входят в служебные полномочия лиц, указанных в абзаце первом настоящего пункта, или эти лица в силу должностного положения могут способствовать таким действиям (бездействию);

• открытию и владению счетами (вкладами) в иностранных банках, расположенных за пределами Республики Казахстан, хранению наличных денег и ценностей в иностранных банках, расположенных за пределами Республики Казахстан.

• участию в азартных играх и (или) пари в игорных заведениях, которые подпадают под определение, предусмотренное Законом Республики Казахстан "Об игорном бизнесе", а равно участию в азартных играх и (или) пари в неотведенных для этого местах или в азартных играх и (или) пари, проводимых посредством использования сетей телекоммуникаций, в том числе сети Интернет.

Законами, регулирующими порядок выполнения отдельных государственных функций, могут устанавливаться другие

правовые нормы, предусматривающие ограничения, направленные на предупреждение коррупции.

Согласие на принятие антикоррупционных ограничений фиксируется службами управления персоналом (кадровыми службами) соответствующих организаций в письменной форме.

Непринятие антикоррупционных ограничений лицами, указанными в абзаце первом пункта 1 настоящей статьи, влечет отказ в приеме на должность либо увольнение (освобождение от занимаемой должности, прекращение полномочий), их несоблюдение является основанием для увольнения (освобождения от занимаемой должности, прекращения полномочий).

Члены семьи указанных лиц, не вправе получать материальное вознаграждение, подарки или услуги, предоставляемые за действия (бездействие) этого лица в пользу лиц, предоставивших материальное вознаграждение, подарки или услуги, если такие действия (бездействие) входят в служебные полномочия данного лица, либо оно в силу своего должностного положения может способствовать таким действиям (бездействию).

В Законе РК «О противодействии коррупции», под членами семьи указанных лиц, понимаются его супруг (супруга), родители, дети, в том числе совершеннолетние, и лица, находящиеся на иждивении и постоянно проживающие с ним.

Свойственники - родители, дети, братья и сестры супругов.

Ограничения не распространяются на работу в одном государственном органе, квазигосударственном секторе, без признаков непосредственного подчинения, а также на занятие должностей близкими родственниками в разных органах управления.

Перечень антикоррупционных ограничений сформулирован законодателем в форме строгих правил, подлежащих неукоснительному соблюдению.

IX. КОНФЛИКТ ИНТЕРЕСОВ

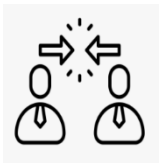

Противоречие между личными интересами лиц, уполномоченных на выполнение государственных функций, лиц, приравненных к ним, должностных лиц с их должностными полномочиями, при котором, их личные интересы могут привести к ненадлежащему исполнению ими своих должностных полномочий

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ:

Противоречие между личными интересами
Ненадлежащее исполнение своих должностных полномочий

Уведомить руководителя

Руководитель отстраняет лицо/поручает другому/иные меры

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО:

Статья 15 Закона РК «О противодействии коррупции»

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

ПРИМЕРЫ

Участие в тендере родственника/друга/знакомого

Участие в тендере родственника/друга/знакомого

Совместная работа родственников (свойственников)

Участие в конкурсной комиссии при трудоустройстве родственников (свойственников)

Занятие предпринимательской деятельностью близких родственников, супруга/супруги

1 МРП с 1 января 2025 года - 3932 тенге

КОНФЛИКТ ИНТЕРЕСОВ

ПРОТИВОРЕЧИЕ МЕЖДУ ЛИЧНЫМИ ИНТЕРЕСАМИ ЛИЦ, ЗАНИМАЮЩИХ ОТВЕТСТВЕННУЮ ДОЛЖНОСТЬ, ЛИЦ И ИХ ДОЛЖНОСТНЫМИ ПОЛНОМОЧИЯМИ, ПРИ КОТОРОМ ЛИЧНЫЕ ИНТЕРЕСЫ ЛИЦ МОГУТ ПРИВЕСТИ К НЕИСПОЛНЕНИЮ И (ИЛИ) НЕНАДЛЕЖАЩЕМУ ИСПОЛНЕНИЮ ИМИ СВОИХ ДОЛЖНОСТНЫХ ОБЯЗАННОСТЕЙ

ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ КОНФЛИКТ ИНТЕРЕСОВ

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРЕДОСТАВЛЯЕТ УСЛУГИ ДРУГОЙ ОРГАНИЗАЦИИ И В СИЛУ СЛОЖИВШИХСЯ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ, ЕЕ ОБЪЕКТИВНОСТЬ НАРУШАЕТСЯ ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ ВОЗЛОЖЕННЫХ НА НЕЕ ОБЯЗАННОСТЕЙ

ОРГАНИЗАЦИЯ СОВМЕЩАЕТ ФУНКЦИИ ЗАКАЗЧИКА И ПОДРЯДЧИКА, ОДНОВРЕМЕННО ВЫПОЛНЯЕТ СТРОИТЕЛЬНО-МОНТАЖНЫЕ РАБОТЫ, РАЗРАБОТКУ ПСД И ИХ ПРИЕМКУ.

ЛИЧНЫЙ КОНФЛИКТ ИНТЕРЕСОВ

ЧАСТНЫЕ ИНТЕРЕСЫ ЛИЦА, ТАКИЕ КАК ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ СВЯЗИ, ЛИБО ЛИЧНЫЕ ФИНАНСОВЫЕ АКТИВЫ, ВСТУПАЮТ В ПРОТИВОРЕЧИЕ С ВЫПОЛНЕНИЕМ ИМЕЮЩИХСЯ СЛУЖЕБНЫХ ОБЯЗАННОСТЕЙ

ПЕРЕЧИСЛЕНИЕ РУКОВОДИТЕЛЕМ ФИЛИАЛА ОДНОЙ ИЗ ОРГАНИЗАЦИЙ, ЯВЛЯЮЩЕГОСЯ ПО ДОЛЖНОСТИ ПРЕДСЕДАТЕЛЕМ РЕГИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ, НЕОБОСНОВАННЫХ АВАНСОВЫХ ПЛАТЕЖЕЙ МЕДОРГАНИЗАЦИИ, УЧРЕДИТЕЛЕМ КОТОРОГО ЯВЛЯЕТСЯ ЕГО СУПРУГА

ТИПЫ КОНФЛИКТА ИНТЕРЕСОВ

ВО ВНУТРЕННИХ АНАЛИЗАХ, КАК ПРАВИЛО ОТРАЖАЮТСЯ ВЫЯВЛЕННЫЕ ФАКТЫ КОНФЛИКТА ИНТЕРЕСОВ **В ВИДЕ СЛУЖБЫ БЛИЗКИХ РОДСТВЕННИКОВ.**

НА ПРАКТИКЕ, КОНФЛИКТ ИНТЕРЕСОВ **НЕ СВОДИТСЯ ТОЛЬКО К БЛИЗКИМ РОДСТВЕННИКАМ**
(ЕСТЬ ОДНОКУРСНИКИ, ЗЕМЛЯКИ, СОСЛУЖИВЦЫ, БЫВШИЕ КОЛЛЕГИ И Т.Д.).

КОНФЛИКТ ИНТЕРЕСОВ ВОЗНИКАЕТ В СЛУЧАЕ:

- ПОЛУЧЕНИЯ ПОДАРКА (УСЛУГИ, СКИДКИ, ОПЛАТЫ ОТДЫХА И РАЗВЛЕЧЕНИЙ),
- ТЕНДЕРАХ И ЗАКУПКАХ,
- ПОДБОРЕ ПЕРСОНАЛА,
- РАБОТЕ С ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ДОЛЖНОСТНЫМИ ЛИЦАМИ И КОНТРАГЕНТАМИ

ПРИМЕР:

В ОДНО ИЗ ОРГАНИЗАЦИЙ - ПРАКТИЧЕСКИ ВСЕ РАБОТНИКИ ОТДЕЛОВ МОНИТОРИНГА КАЧЕСТВА МЕДИЦИНСКИХ УСЛУГ ФИЛИАЛОВ, РАНЕЕ РАБОТАЛИ В МЕДОРГАНИЗАЦИЯХ, ЧТО СОЗДАЛО РИСКИ ВОЗНИКНОВЕНИЯ КОНФЛИКТА ИНТЕРЕСОВ

ВО ВНД ЭТА ПРОБЛЕМА НЕ УРЕГУЛИРОВАНА ДОЛЖНЫМ ОБРАЗОМ.

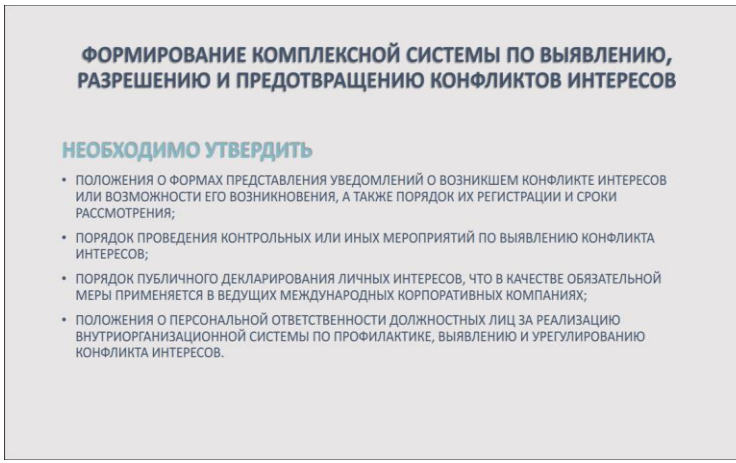

40. Понятие, классификация и причины конфликта интересов

Конфликт интересов - это противоречие между личными интересами субъектов коррупционных правонарушений и их должностными полномочиями, при котором личные интересы могут привести к неисполнению и (или) ненадлежащему исполнению ими своих должностных обязанностей.

Личная заинтересованность (прямая или косвенная) влияет или может повлиять на ненадлежащее, объективное и беспристрастное, честное исполнение должностных обязанностей и, как следствие, на защиту интересов государства.

В большинстве случаев возникновение конфликта интересов связано с несоблюдением либо нарушением антикоррупционных ограничений.

Управление конфликтом интересов - это процесс, включающий мероприятия по предотвращению, выявлению, раскрытию, урегулированию и мониторингу

Предотвращение конфликта интересов подразумевает принятие мер для исключения предпосылок возникновения конфликта интересов в будущем.

41. Понятие, структура и субъекты конфликта интересов

Конфликт интересов согласно Закона РК «О противодействии коррупции» понимается как противоречие между личными интересами лиц, занимающих ответственную государственную должность лиц, уполномоченных на выполнение государственных функций, лиц, приравненных к ним, должностных лиц и их должностными полномочиями, при котором, личные интересы указанных лиц могут привести к ненадлежащему исполнению ими своих должностных полномочий. Конфликт интересов в соответствии с Законом РК «О государственной службе Республики Казахстан» понимается как противоречие между личными интересами госслужащего и его должностными полномочиями, при котором личные интересы госслужащего могут привести к неисполнению или ненадлежащему исполнению им своих должностных полномочий.

Понятие конфликта интересов ЗРК «О противодействии коррупции»

Природа ***(сфера конфликта интересов)***

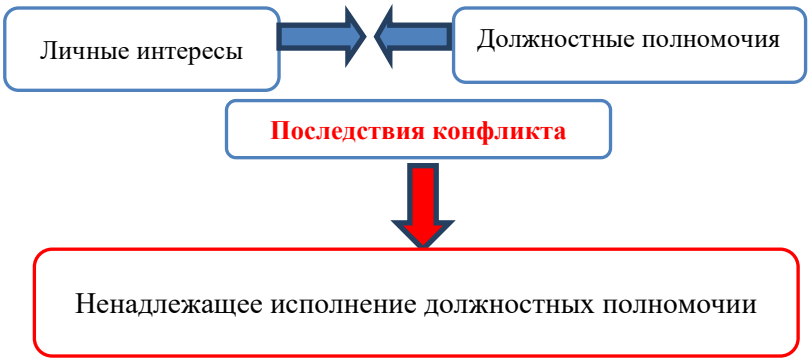

Понятие конфликта интересов ЗРК «О государственной службе Республики Казахстан»

Природа ***(сфера конфликта интересов)***

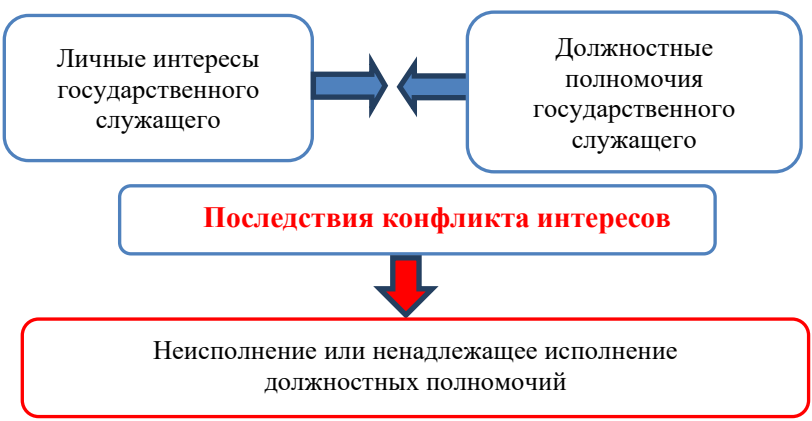

Структура конфликта интересов

Субъект конфликта интересов – лицо, находящееся в состоянии конфликта интересов

Предмет (объект) конфликта - противоречие между личными интересами и должностными полномочиями

Образ конфликтной ситуации – отображение предмета конфликта в сознании субъекта конфликта интересов

Мотивы конфликта интересов - внутренние побудительные силы, подталкивающие субъект конфликта к открытому противостоянию (потребности, ценности, цели, идеалы , убеждения и т.д).

Причины и условия конфликта интересов – явления, события, факты, ситуации, которые предшествуют конфликту и при определенных условиях вызывают конфликт интересов

Пока существуют все элементы в структуре конфликта интересов он является неразрешенным.

Наиболее сильный мотив конфликта интересов - это потребности, представляющие собой состояние, создаваемое недостатком материальных и нематериальных объектов, которые могут включать потребности в получении преимущества для себя и третьих лиц.

Вместе с тем, в процессе управления конфликтами интересов, целесообразно, рассматривать любую мотивацию, обоснованную желанием, стремлением, предпочтением, побуждением, необходимостью госслужащего (работника) к совершению действия (бездействия), которое может привести к неисполнению или ненадлежащему исполнению должностных полномочий.

При этом под личными интересами следует понимать возможность получать или извлекать лично и/или через посредников имущественные (неимущественные) блага и преимущества для себя либо третьих лиц.

Под получением преимущества следует понимать получение выгоды, превосходства (в сравнении с кем-чем-нибудь другим) или получение исключительного права или привилегии.

Имущественные блага
➢ вещи ➢ деньги, в том числе иностранная валюта ➢ финансовые инструменты ➢ работы ➢ услуги ➢ объективированные результаты творческой интеллектуальной деятельности ➢ фирменные наименования ➢ товарные знаки и иные средства индивидуализации изделий ➢ имущественные права ➢ другое имущество

Личные неимущественные блага
➢ жизнь ➢ здоровье ➢ достоинство личности ➢ честь ➢ доброе имя ➢ деловая репутация ➢ неприкосновенность частной жизни ➢ личная и семейная тайна ➢ право на имя ➢ право на авторство ➢ право на неприкосновенность произведения ➢ другие нематериальные блага и права

Обращаем внимание!

К лицам, признаваемым субъектами конфликта интересов относятся:

➢ лицо, занимающее ответственную государственную должность

➢ лицо, уполномоченное на выполнение государственных функций

➢ лицо, приравненное к лицу, уполномоченному на выполнение государственных функций

➢ должностное лицо

42. Лица, признаваемые субъектами конфликта интересов

Лица, признаваемые субъектами конфликта интересов		
№ п/п	Категории субъектов	Лица, отнесенные к категории
1	➢ лицо, занимающее ответственную государственную должность	➢ лицо, занимающее должность, которая установлена Конституцией и законами РК для непосредственного исполнения функций государства и полномочий госорганов ➢ депутат Парламента РК ➢ Судья Конституционного Суда РК ➢ судья ➢ Уполномоченный по правам человека в РК ➢ лицо, занимающее политическую госдолжность либо административную госдолжность корпуса «А»
2	➢ лицо, уполномоченное на выполнение госфункций	➢ госслужащий ➢ депутат маслихата ➢ лицо, временно исполняющее обязанности, предусмотренные государственной должностью, до назначения его на госслужбу.
3	➢ лицо, приравненное к лицу, уполномоченному на выполнение госфункций	➢ лицо, избранное в органы местного самоуправления ➢ кандидат в Президенты РК, депутаты Парламента РК или маслихатов, акимы городов районного значения, поселков, сел, сельских округов, а также в члены выборного органа местного самоуправления ➢ служащий в органе местного самоуправления, оплата труда ➢ которого производится из средств госбюджета РК ➢ лицо, исполняющее управленческие функции в ➢ госорганизации или субъекте квазигоссектора ➢ служащий Национального Банка РК и его ведомств
4	➢ должностное лицо	➢ лицо, постоянно, временно или по специальному полномочию осуществляющее функции представителя власти либо выполняющее организационно-распорядительные или административно-хозяйственные функции в госорганах, субъектах квазигоссектора, органах местного самоуправления, а также в Вооруженных Силах, других войсках и воинских формированиях РК

43. Классификация конфликта интересов

Классификация конфликтов интересов		
п/п	Признак классификации	Виды конфликтов интересов
	➢ по напряженности	➢ острые ➢ слабовыраженные
	➢ по временным параметрам	➢ кратковременные (быстротечные) ➢ длительные (вялотекущие)
	➢ по динамики развития конфликта интересов	➢ потенциальный конфликт интересов (возможно появление конфликта интересов, но нет гарантии его возникновения) ➢ предконфликтная ситуация (происходит осознание имеющегося конфликта интересов, проявляются первые признаки конфликта) ➢ реальный конфликт интересов (ситуация, имеющая все признаки конфликта интересов вне зависимости выявленный или не выявленный)
	➢ по источникам и причинам возникновения	➢ конфликты интересов, связанные с нарушением запретов и ограничений
	➢ по формам и степени столкновения интересов	➢ открытые и скрытые ➢ спонтанные, инициативные и спровоцированные ➢ неизбежные, вынужденные
	➢ по способам и масштабам урегулирования	➢ антагонистические и компромиссные ➢ полностью или частично разрешаемые ➢ приводящие к согласию и сотрудничеству

44. Ответственность за правонарушения и проступки, связанные с конфликтом интересов (дисциплинарная, административная и уголовная)

Принципы привлечения к дисциплинарной ответственности и виды взысканий

Основные принципы при определении ответственност	Виды взысканий	Основания неприменения взыскания в период
• принцип неотвратимости наказания за совершение коррупционных правонарушений • принцип личной ответственности за неисполнение либо ненадлежащее исполнение госслужащим должностных обязанностей и превышение им своих должностных полномочий	• замечание • выговор • строгий выговор • предупреждение о неполном служебном соответствии • понижение в государственной должности, за исключением государственных служащих, осуществляющих свою деятельность на избранной основе; • увольнение с занимаемой государственной должности • законами РК могут устанавливаться иные виды взысканий	• временной нетрудоспособности госслужащего; • нахождения госслужащего в отпуске или командировке • освобождения госслужащего от исполнения своих должностных обязанностей на время выполнения им государственных или общественных обязанностей • нахождения госслужащего на подготовке, переподготовке, курсах повышения квалификации и стажировке • обжалования государственным служащим в порядке, установленном законами Республики Казахстан, актов государственных органов о совершении им дисциплинарного проступка

Административные правонарушения, связанные с конфликтом интересов и ответственность за их совершение

Административная ответственность за получение незаконного материального вознаграждения.

Лицом, уполномоченным на выполнение государственных функций, либо приравненным к нему лицом

Получение лично или через посредника незаконного материального вознаграждения, подарков, льгот либо услуг за действия (бездействие) в пользу лиц, их предоставивших, если такие действия (бездействие) входят в служебные полномочия лица, уполномоченного на выполнение государственных функций, либо приравненного к нему лица, если эти действия не содержат признаков уголовно наказуемого деяния

влечет штраф в размере шестисот месячных расчетных показателей

Административная ответственность за неполную и (или) несвоевременную передачу в уполномоченный орган подарков

Лицом, занимающим ответственную госдолжность, лицом, уполномоченным на выполнение госфункций, лицом, приравненным к ним (за исключением кандидатов в президенты РК, депутаты Парламента РК или маслихатов, акимы городов районного значения, поселков, сел, сельских округов, а также в члены выборных органов местного самоуправления),

Получение лично или через посредника незаконного материального вознаграждения, подарков, льгот либо услуг за действия (бездействие) в пользу лиц, их предоставивших, если такие действия (бездействие) входят в служебные полномочия лица, уполномоченного на выполнение государственных функций, либо приравненного к нему лица, если эти действия не содержат признаков уголовно наказуемого деяния

влечет штраф на физических лиц в размере восьми, на должностных лиц – в размере пятнадцати, на юридических лиц – в размере сорока пяти месячных расчетных показателей

Уголовные правонарушения, связанные с конфликтом интересов и ответственность за их совершение

Уголовная ответственность за получение незаконного вознаграждения

Работник госоргана, работник госорганизации, не являющийся лицом, уполномоченным на выполнение государственных функций, или приравненным к нему лицом, работник негосударственной организации, не выполняющий управленческие функции

За незаконное получение материального вознаграждения, льготы или услуги имущественного характера за выполнение работы или оказание услуги, входящие в круг его обязанностей, стоимость которых превышала размер пять МРП
наказывается штрафом в размере до восьмидесяти месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до восьмидесяти часов, либо арестом на срок до двадцати суток. То же деяние, совершенное неоднократно, наказывается штрафом в размере до ста двадцати месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до ста двадцати часов, либо арестом на срок до тридцати суток. Деяния, предусмотренные частями первой или второй настоящей статьи, связанные с получением вознаграждения в крупном размере либо сопряженные с вымогательством, наказываются штрафом в размере до двух тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до шестисот часов, либо ограничением свободы на срок до двух лет, либо лишением свободы на тот же срок, с конфискацией имущества или без таковой, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет.

Уголовная ответственность за коммерческий подкуп

Лицо, выполняющее управленческие функции в коммерческой или иной организации

За незаконное получение денег, ценных бумаг, другого имущества, а равно пользование услугами имущественного характера, превышающие стоимость двух МРП, за использование своего служебного положения, а также за общее покровительство или попустительство по службе в интересах лица, осуществляющего подкуп

Наказываются штрафом в размере до пяти тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи двухсот часов, либо ограничением свободы на срок до пяти лет, либо лишением свободы на тот же срок.

Те же деяния, совершенные неоднократно либо группой лиц по предварительному сговору, либо в крупном размере,

Наказываются штрафом в размере от тридцатикратной до сорокакратной суммы переданных денег или стоимости переданного имущества либо лишением свободы на срок от семи до двенадцати лет с конфискацией имущества.

Деяния, предусмотренные частями первой или второй настоящей статьи, совершенные преступной группой либо в особо крупном размере,

Наказываются штрафом в размере от сорокакратной до пятидесятикратной суммы переданных денег или стоимости переданного имущества либо лишением свободы на срок от десяти до пятнадцати лет с конфискацией имущества.

Незаконное получение лицом, выполняющим управленческие функции в коммерческой или иной организации, денег, ценных бумаг, другого имущества, а равно пользование услугами имущественного характера за использование своего служебного положения, а также за общее покровительство или попустительство по службе в интересах лица, осуществляющего подкуп,

Наказываются штрафом в размере до пяти тысяч месячных расчетных показателей либо исправительными работами в том же размере, либо привлечением к общественным работам на срок до одной тысячи двухсот часов, либо ограничением свободы на срок до пяти лет, либо лишением свободы на тот же срок, с конфискацией имущества, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до двух лет.

Деяния, предусмотренные частью четвертой настоящей статьи, если они:

1) совершены группой лиц по предварительному сговору;

2) совершены неоднократно;

3) сопряжены с вымогательством;

4) в крупном размере,

Наказываются штрафом в размере от шестидесятикратной до семидесятикратной суммы переданных денег или стоимости переданного имущества либо лишением свободы на срок от семи до двенадцати лет с конфискацией имущества, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет.

Деяния, предусмотренные частями четвертой или пятой настоящей статьи, если они совершены преступной группой или в особо крупном размере,

Наказываются штрафом в размере от семидесятикратной до восьмидесятикратной суммы переданных денег или стоимости переданного имущества либо лишением свободы на срок от десяти до пятнадцати лет с конфискацией имущества, с лишением права занимать определенные должности или заниматься определенной деятельностью на срок до пяти лет.

45. Предупреждение, выявление и разрешение конфликта интересов

Предупреждение конфликта интересов заключается в воздействии на структурные элементы конфликта интересов до того, как возникло открытое противостояние.

Субъекты, осуществляющие предупреждение конфликта интересов
✓ субъект конфликта интересов ✓ непосредственный руководитель субъекта конфликта интересов ✓ службы управления персоналом (кадровые службы) ✓ уполномоченный по этике (для госслужащих) и/или должностное лицо, ответственное за управление конфликтами интересов ✓ руководство госоргана (организации)

К работе по предупреждению конфликтов интересов могут привлекаться иные госорганы (организации), представители общественных организаций, НПО, эксперты, ученые, граждане, СМИ.

На этапе предупреждения конфликтов интересов рекомендуется применять в комплексе несколько методов

Методы предупреждения конфликта интересов
✓ Метод раскрытия конфликта интересов ✓ Метод выявления конфликта интересов

Метод раскрытия конфликта интересов Сущность данного метода состоит в том, что госслужащий (работник) самостоятельно сообщает госоргану (организации) о наличии у него интересов, которые могут воспрепятствовать должному исполнению им служебных обязанностей.

Процесс раскрытия конфликта интересов должен происходить на постоянной основе в письменном виде. Первоначальное раскрытие конфликта интересов допустимо в устной форме с последующей фиксацией в письменном виде.

Процедуры раскрытия конфликта интересов госслужащим (работником)
✓ первоначальное декларирование - раскрытие сведений о конфликте интересов при приеме на госслужбу (работу) ✓ раскрытие сведений о конфликте интересов при назначении на новую должность, входящую в перечень должностей, подлежащих декларированию сведений о конфликте интересов ✓ разовое раскрытие сведений по мере возникновения ситуаций конфликта интересов ✓ ежегодное декларирование раскрытие сведений о конфликте интересов согласно перечню должностей, подлежащих декларированию сведений о конфликте интересов

Метод выявления конфликта интересов

В госорганах (организациях) в целях предупреждения конфликтов интересов следует использовать все доступные законные средства и методы выявления конфликта интересов

Методы выявления конфликтов интересов
✓ анализ и проверка фактов по:
• заявлениям госслужащих (работников) об обращении к ним в целях склонения к совершению коррупционных правонарушений; • письменному уведомлению госслужащего (работника) о возникшем конфликте интересов или о возможности его возникновения; • письменному уведомлению непосредственного руководителя или руководства госоргана (организации); • письменному обращению госоргана (организации); • устному и письменному обращению физических и/или юридических лиц.
✓ проведение анализа служебных записок; ✓ рассмотрение и анализ сведений о доходах, имуществе и обязательствах имущественного характера, представляемых госслужащими (работниками); ✓ анализ документов, материалов и информации в ходе осуществления проверок/контрольных и иных мероприятий; ✓ проведение мониторинга, анализа информации и действий (работников), полученных со служебных видеожетонов (при наличии); ✓ проведение мониторинга и анализа информации и материалов публикаций из открытых источников (мониторинг и анализ средств массовой и др.); ✓ иными способами, не запрещенными законами РК.

Разрешение конфликта интересов

Разрешение конфликта интересов представляет собой вид деятельности, связанный с завершением конфликта интересов, посредством «переоценки ценностей», поиска компромиссов, переговоров, заключения соглашения о разрешении конфликта интересов.

Полное разрешение конфликта достигается при устранении причин, предмета конфликтной ситуации, а также всех структурных элементов конфликта интересов. На этапе разрешения конфликта интересов участвует ограниченный состав субъектов.

Субъекты, осуществляющие разрешение конфликта интересов
✓ субъект конфликта интересов; ✓ непосредственный руководитель субъекта конфликта интересов; ✓ руководство госоргана (организации); ✓ уполномоченный по этике (для госслужащих) и/или должностное лицо, ответственное за управление конфликтами интересов.

Методы разрешения конфликта интересов
✓ административно-организационный метод ✓ административно-правовой метод ✓ социально-психологический метод

Административно-организационный метод основан на использовании административного или организационного ресурсов.

Административно-правовой метод основан на использовании в рамках административной функции таких правовых способов как переговоры, рассмотрение предмета и причин конфликта соответствующим юрисдикционным органом и/или должностным лицом.

Социально-психологический метод основан на применении таких средств,

оказывающих психологическое воздействие на субъект конфликта интересов как диалог, беседа, убеждение,

разъяснение (разъяснение неправомерных действий субъекта конфликта, разъяснение требований к работе), просьба, влияние на ценностные установки и этические нормы.

X. Заключительные положения

46. Работники Общества должны помнить, что:

1) «нулевого» уровня коррупции в Обществе можно добиться только при активной гражданской позиции каждого по принципам «личного примера» и «начни с себя» в борьбе с этим социальным негативным явлением;

2) эффективной и результативной работе в борьбе с коррупцией способствует строгое соблюдение Кодекса деловой этики Общества, так как именно правильно социально сформированная нравственность и есть не что иное, как правильное поведение человека, соблюдение им всех норм общества;

3) совершению коррупционных правонарушений, чаще всего, подвержены лица с низким уровнем нравственной культуры, так как коррупция порождает у человека возможность распоряжаться ресурсами, принимать решения не в интересах общества или государства, а исходя из своих корыстно-эгоистических мотивов;

4) должны быть честными, неподкупными, добросовестными, компетентными;

5) помнить о неотвратимости наказания за совершение коррупционного правонарушения.

47. За несоблюдение принципов и требований законодательства в сфере противодействия коррупции работники Общества, вне зависимости от занимаемой должности и выполняемых функций, в установленном законом порядке несут ответственность, в том числе в рамках трудового, административного и уголовного законодательства Республики Казахстан.

48. В целях усиления мер, направленных на предупреждение коррупции, предусмотрена норма права о персональной ответственности руководителей, чьи подчиненные совершили коррупционное правонарушение, коммерческий подкуп и иные уголовные правонарушения при исполнении своих функциональных обязанностей и их вина доказана в суде.

49. В случае вовлечения работника Общества в рамки уголовного преследования по фактам совершения коррупционного правонарушения, коммерческого подкупа или иных уголовных правонарушений при исполнении своих функциональных обязанностей, данный работник в соответствии с трудовым законодательством отстраняется от исполнения своих должностных обязанностей на период проведения досудебного расследования. Непосредственный руководитель данного работника обязан предпринять соответствующие меры по отстранению работника от исполнения своих должностных обязанностей.

50. В соответствии с антикоррупционным законодательством Республики Казахстан руководители субъектов квазигосударственного сектора несут дисциплинарную ответственность в порядке, установленном законом, за неисполнение или ненадлежащее исполнение должностных обязанностей по предупреждению совершения коррупционных правонарушений подчиненными сотрудниками. Данное положение распространяется на лиц, выполняющих управленческие функции, руководителей структурных подразделений и служб Общества в случае совершения коррупционных правонарушений их подчиненными.

Методическое издание

Әдістемелік ұсынымдар – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық

* * *

Методические рекомендации - инструкция по противодействию коррупции

Олейник Василий Иванович,
Алиев Шынгыс Амантаевич

Подписано в печать 07.02.2025 г.
Формат бумаги 60х84 1/16. Бумага ксероксная. Гарнитура Times.
Объем 9,68 п.л. Тираж 50 экз. Заказ № 5

НАО «Карагандинский университет
имени академика Е.А. Букетова»
100024, г. Караганда, ул. Университетская, 28.

Отпечатано в Издательстве Карагандинского
университета имени академика Е.А. Букетова
Тел. (7212) 35-63-16. E-mail: izd_karu@buketov.edu.kz